

DIRVA

THE FIELD

Nr. 25
Biriello-June 6, 1947
Cleveland, Ohio

Tautinės Sąjungos seimas praėjo pakilia nuotaika

Tautinės Sąjungos seime dalyvavo virš 100 dalyvių. — Buvusiai Sąjungos vadovybei išreikšta gili padėka už atliktus didelius darbus. — Lietuvos konsulas Chicagoje Dr. Daužvardis ir pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis ragina aktyviai Lietuvos laisvės kovą. — Gausybė sveikinimų. — Tautinei Sąjungai vadovauti ateina naujos jėgos.

Tautinės Sąjungos dviemėtis seimas jau praėjo. Per dvi posėdžiavimo ir bendravimo dienas prisirinko tiek daug įspūdžių, tiek daug buvo paliesta klausimų, tiek daug susirinko senokai jau matytų bendraminčių, kad visa tai skaitytojams papasakoti iš karto neįmanoma. Todėl šiame Dirvos numeryje duodame tik pagrindinius buvusio seimo bruožus. Prie atskirų, seime ryškintų klausimų ir originalesnių minčių, mes dar grįšime ateinančiuose Dirvos numeriuose.

Nors Tautinės Sąjungos seimas oficialiai prasidėjo tik šestadienį, bet jau penktadienio vakare Clevelande buvo susirinkę per 35 Tautinės Sąjungos veikėjai iš įvairių JAV vietovių pasitarti įsiaišiasiais klausimais, kad būsimą darbą tvarka galėtų sklandžiausiai praeiti. Pasitarimai, prie kuklių vaišių, vyko Gaidžiūnų namuose.

Šeštadienį, Hollenden Hotel, seimą pradėjo rengimo komitetas pirmininkas adv. J. Smetona. Po JAV ir Lietuvos himnų buvo pristatytas Tautinės Sąjungos pirmininkas Dr. S. Biežis. Jis šiais žodžiais pasveikino gausius seimo dalyvius, kurių buvo susirinkę virš šimto ir giliu susikaupimu prisiminė senesni mirusių Lietuvos ministrų ir nepaprastą pasiuntinį a. a. Povilą Zadeikį, mirusį buv. Tautinės Sąjungos pirmininką Dr. M. J. Colney ir visus kitus Tautinės Sąjungos narius. Jų atmintis pagerbta susikaupimu minute.

Tautinės Sąjungos seimą, visų dalyvių dideliu džiaugsmui, atvyko Lietuvos konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis, drauge perduodamas geriausius sveikinimus ir Lietuvos pasiuntinio pareigas einančio p. J. Kajecko. Taip pat ir JAV besilankęs ir čia studijinius darbus atliekęs pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis. Jis savo kalbose gvyai kėlė mintį, kad reikia visur aktyviai budėti ir stropiai ginti Lietuvos laisvės reikalus. Raštu seimą pasveikino Diplomatinijos šefas min. St. Lozoraitis ir generalinis konsulas J. Budrys. Po to, raštu ir žodžiu, sekė gausybė kitų sveikinimų, kuriuos artimiausiu laiku paminėsime.

Seimui vadovauti buvo išrinktas keturių asmenų prezidiumas. Pirmininkavo V. Abraitis, jo pavaduotoju buvo B. Gediminas Sekretoriavo T. Blinstrubas ir P. Vėbra.

Mandatų Komisiją sudarė St. Mačys, K. Morkūnas ir V. Orintais.

Rezoliucijų komisiją K. S. Karpus, V. Rastenis, Dr. J. Paplėnas, Dr. B. Dirmelkis, Alb. Trečiokas, A. Gilvydis ir Ign. Vileiškis.

Nominacijų komisiją sudarė J. Bačiūnas, p. Biežienė, B. Gaidžiūn.

APIE VILTIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMĄ

Skaityk 2 psl. esantį skyrį šio savaitės.

nas, B. Nemickas ir A. Lapinskas.

Sąjungos pirmininkui Dr. S. Biežiui padarius praėjusių metų veiklos apžvalgą, seimo dalyviai išreikštė nuodėdžią padėką už atliktus darbus ir sukleč ovacijas.

Seimo dalyviai taip pat išklaušė keturių specialiai paruoštų pranešimų, kuriuos skaitė K. S. Karpus apie Tautinės Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Tarybos bendradarbiavimą, Dr. B. Nemickas apie darbą Lietuvos laisvinimo veiksmuose, Dr. B. Dirmelkis apie tautinės spaudos reikalus ir inž. J. Jukūnas apie jaunimo ir Tautinės Sąjungos švenčių įvedimo reikalus. Po kiekvieno pranešimo buvo plačiau pasijai iš įvairių JAV vietovių pasitarti įsiaišiasiais klausimais, kad būsimą darbą tvarka galėtų sklandžiausiai praeiti. Pasitarimai, prie kuklių vaišių, vyko Gaidžiūnų namuose.

Tautinės Sąjungos seimo banketas, į kurį susirinko virš 120 dalyvių, taip pat praėjo labai gražiu pasisekimu. Čia pagrindines sveikinimo kalbas pasakė pats Sąjungos pirmininkas Dr. S. Biežis, konsulas P. Daužvardis, Pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis (jo kalbą šiame Dirvos numeryje spausdiname atskirai), P. J. Žiūrys, A. Nasvytis, J. Bačiūnas ir kiti. Taip pat banketo metu buvo perskaityti atstų sveikinimai Ohio gubernatoriaus W. O'Neill, senatorių Breker ir Lausche, kongresmanų — ponios Bolton ir Mitchel ir kt.

Meninę seimo programą atliko solistė Aldona Stempuzienė ir pianistas Antanas Smetona. Jiems banketo dalyviai sukleč šilts ovacijas. Solistė A. Stempuzienė labai nuotaikingai padainavo lietuvių kompozitorių dainas ir ištraukas iš operų. Pianistas Antanas Smetona.

Jiems banketo dalyviai sukleč šilts ovacijas. Solistė A. Stempuzienė labai nuotaikingai padainavo lietuvių kompozitorių dainas ir ištraukas iš operų. Pianistas Antanas Smetona.

Naujas Kanados ambasadorius JAV Norman A. Robertson.

Laikraštis Henry J. Taylor paskirtas JAV ambasadorium šveicarij.

ništas A. Smetona, dabar plano muziką studijuojas New York'e, įgudusiai paskambino viena ilgesnį kūrinių. Meninę programą vedė Jaunutis Nasvytis. Seimo banketui vadovavo J. Smetona.

Į naująją Tautinės Sąjungos vadovybę, mandatų komisijai vieninai pristatius, naujuoju Sąjungos pirmininku išrinktas inž. Eugenijus Bartkus, iš Chicago. Taip pat į Tautinės Sąjungos valdybą nariais išrinkti ir kiti keturi čekagiečiai: T. Blinstrubas, inž. J. Jukūnas, adv. A. Lapinskas ir Dr. J. Paplėnas.

Į Sąjungos Tarybos narius išrinkti V. Abraitis, K. S. Karpus, J. Karmėnas, J. Ginkus, V. Rastenis, J. Smetona, A. Trečiokas ir P. J. Žiūrys. Į Sąjungos kontrolės komisiją išrinkti B. Gaidžiūnas, B. Kalvaitis ir B. Nemickas.

TURIME BŪTI GERI VYKSTANČIOS KOVOS KARIAI

DR. A. GERUCIO ŽODIS, PASAKYTAUS TAUTINĖS SĄJUNGOS
SEIMO BANKETO METU

Kai šiandien kalbėjau per suvažiavimo atidarymą, jau pasakiau, kad daugiausia laimėjusi, turbūt, aš, nes turiu progą bendrauti su rinktiniais lietuvių visuomenės atstovais. Būdamas Lietuvos diplomatinės tarnybos narys, aš negaliu oficialiai kalbėti visos tarnybos vardu, bet galiu sakyti tai, kas, kaip naujūniui, atitiks visų tos tarnybos narių norą. O noras neabejojama yra ko glaudžiausiai bendrauti ir bendradarbiauti su visuomene.

Užsienio tarnybos žmonės blogai atliktų savo pareigas, jeigu imtų rūšiuoti lietuvių į "geruosius" ir "bloguosius". Mes norime bendradarbiauti su visais lietuvišiais, kurie stovi ant Lietuvos valstybės nepriklausomybės pagrindo. Bet mes turime turėti pamato laukti, kad ir visuomenė mūsų nesikirstytų į "geruosius" ir "bloguosius".

Mes, anaipol, nenorime pasistatyti kažkokias "tobu", kurių negalima kritikuoti. Mūsų darbu kritikos mes nebijome. Priešingai, mes jos net pageidaujame. Tačiau ta kritika turėtų būti konstruktyvinė, ji neturėtų išvirsti asmeniškumais, kaip tai kartkartėmis dabar pasitaiko.

Antras dalykas, kurį norėčiau išryškinti, yra tas, jog Lietuvos diplomatinės tarnybos nariai ne nemanoma monopolizuoti Lietuvos laisvinimo darbą. Toji byla yra taip sunki ir sudėtinga, jog darbininkų tikrai nėra per daug. Kiekvienas geros valios lietuvis yra kovotojas už Lietuvos laisvę. Tėvyne, — jeigu galima prafazuoti garųjį admirolo Nelsono įsakymą, — laukia iš mūsų kiekvieno, kad atliktume savo pareigą. Bet iš diskusijų reikėtų išjungti klausimą dėl bendradarbiavimų organų ir institucijų vidaus susitvarkymo. Tuos reikalus reikėtų palikti tvarkyti kiekvienam organui ir kiekvienai institucijai autonomijos pagrindais.

Kalbėti galima ir reikia dėl mūsų visų dirbamo darbo sudėrimo, dėl pasiskirstymo darbo aritmis, o ne apie tai, kaip įtaigoti vidaus susitvarkymą. Ligi šiol pažinau Lietuvos laisvės bylą iš europinio požiūrio. Dabar pradėdau įžvelgti į mūsų reikalus taip pat iš šio didelio ir galingo krašto perspektyvos.

Pasaulyje vyksta kova, kurios išdavas nuspręš žmonijos likimą ilgą laikui. Lietuvos byla yra to didžiulės kovos mažą dalelytę. Šioje kovoje mes esame tu jėgų pusėje, kurios geidžia kiekvienai tautai laisvę tvarkyti savo likimą ir pasirinkti tokia valdymo formą, kokios ji pati nori.

Jėgomis, kurios stovi už laisvės, vadovauja Amerikos Jungtinės Valstybės, taigi, kraštas, kurio piliečiai Jūs daugumoje esate ir kuriame aš šiuo metu lankausi, norėdamas jį pažinti.

Pagal išgales mes visi turime būti geri vykstančios kovos kariai. Kova yra negalima, jeigu netiki laimėjimu. Mes esame giliai įsitikinę, kad kovą laimėsime.

Užsienio politikoje nieko nėra pavojingesnio, kaip išleisti iš akių realybės ir vadovautis jausmais. Didysis praeitų politikas Richelieu yra pasakęs, kad gera politika turi būti principuose idealistinė ir vykdyje realistinė. Turėdami pės akis mūsų visų idealą — laisvės grąžinimą Lietuvai, — turime pasilikti realistais, pasirinkdami tas priemones, kurios veda į tikslą. Gyvenamo momento realybės ypač verčia suburti visų mūsų jėgas bendram darbui, o darbo sudėrimo mūsų pagrindus, kaip juos suprantu, leidau sau apibrėžti. Darbo sudėrimas yra būtinas, ypač atsiminus, kad darbininkų maža, o darbo daug.

Nepaisydamas sunkumų, aš pasitikiu lietuvių tautos genijui. Lietuva kelsis laisva ir nepriklausoma!

Visdėlto daugelis sielojasi ir tuo antrašteliu klausimu, būtent, kas konkrečiai dabar Lietuvos Respublikos atstovavimo funkcijas Washington'e vykdyd. Ry-

Po pasaulį pasižvalgius

V. RIMVYDAS

Rytai su vakarais varžosi

Kelonės ir jų įtaka. — Ramu, kol Adenaueris gyvas. — Sovietai nori pralenkinti JAV žemės ūkyje. — Optimistas Chruščiovas amerikiečiams pranašauja komunistinę sistemą. — Sovietinė propaganda naudojasi JAV radio ir TV langomis. — Nauji smūgiai JAV T. Rytų politikai.

Galima drąsiai tvirtinti — šioji vasara atneš visą eilę kelionių — politikų, karinių, kultūrinių ir kitokių. Jau pavasariui baigiantis ir vakaruose ir rytuose stebėjome intensyvių politikos vyry pasivažinėjimus bei pasitarimus.

Washingtonas, kaip paprastai sugeba maloniai bei vaišingai (ir socialiai) priimti užsienio svečius, po Vakarų Vokietijos vadų lankymosi dabar laukia naujų vizitų. Labai galimas dalykas, kad dar šią vasarą susirinks keturi didieji, Adenaueriui paskatintus, ir dės naujas ir vargiai sėkmingas pastangas kuriuo nors būdu apjungti abi Vokietijas daliais.

Rytuose, satelitinų valstybių lėles (ar marionetės) laukosi vietos pas kitas, pasirašo sutartis, o sovietai toliau stiprinasi satelituose, stiprindami savo kiek pajūsius įtaką, pasiryžę toliau laikyti juose savo raudonuosius dalinius.

Vakarų viešąją opinią pastaromis dienomis bene daugiausia patikaukė dviejų vyrų kelionės ir jų galimos pasekmės bei įtaka į rytų-vakarų santykių raidą. Tie vyrai — kancleris Adenaueris ir lenkų kom. partijos pirminis sekretorius Gomulka. Jų atstovaujama kraštai — Vakarų Vokietija ir Lenkija — šiuo metu gali būti laikomi esą raktinėje padėtyje ir nestebėtina, kad įvykių raidą tose srityse verta sekti. Verta domėtis ja ir ypatingai mums, nes Lenkijos bei Vokietijos likimas negalės ateity labiau neatsisileipti ir Lietuvos bei Pabaltijo išlaisvinimui.

Ką atneš rugsėjo 15-jį?

Kai praėjusią savaitę JAV lankėsi kancleris Adenaueris (jau penktą kartą), jis buvo priimtas su visu jam deramu respectu, gi pasitarimai praėjo beveik visiškai sutarimo ženkle. Ir iš tikrųjų, kol yra gyvas šis 81 metų "jaunuolis", tol vakarai gali būti ramūs, gi vakarinė Vokietija ir toliau bus pats svarbiausias JAV sąjungininkas Europos kontinentė. Jos vis dar nepaprastai populiarius vadas, Churchillio primintą "pačių protingiausiu vokie-

(Perkelta iš 5 psl.)

Lietuvos jūros uoste Klaipėdoje, Nepriklausomybės metais.

Lietuvos atstovavimas nenutrūks

"Po Ministerio Zadeikio mirties, kad ir kaip skaudų nuostolį ji mūsų veiklai sudaro, Lietuvos Respublikos reikalų atstovavimas Washington'e nenutrūks" — pareiškė Lietuvos Diplomatinijos šefas savo kalboje į Lietuvą per Amerikos Balsą.

Tai yra pats svarbiausias dalykas, kuris rūpi visiems lietuviams ryšium su liūdnu faktu, kad mirtis pakirto ligšiolinį Lietuvos Respublikos atstovą tame svarbiausiame Lietuvos reprezentacijos poste. Kas tas pareigas toliau tęs, yra antraeilis klausimas. Svarbiausia yra tai, kad ta reprezentacija galės būti tęsima ir bus, kas ją tęsia. Kaip Lietuvos Diplomatinijos šefas minėtoje kalboje pabrėžė, tą užtikrina dvi labai svarbios aplinkybės. Viena, kad, kaip toje kalboje pasakytą, "tam mane paskutinė teisėtoji Lietuvos vyriausybė ir paskyrė diplomatinijos šefu, kad patikrintum mūsų valstybės diplomatinio atstovavimo tęstinumą tarptautinėje plotmėje". Antra — "Jungtinių Valstybių palankus Lietuvai nusistatymas... garantuoja tolimesnį Lietuvos diplomatinės atstovybės buvimą ir veikimą Amerikos sostinėje".

Visdėlto daugelis sielojasi ir tuo antrašteliu klausimu, būtent, kas konkrečiai dabar Lietuvos Respublikos atstovavimo funkcijas Washington'e vykdyd. Ry-

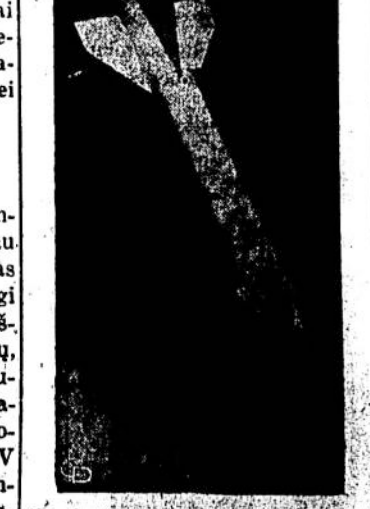
šium su tuo net ir spaudoje pasirodo įvairių spėliojimų bei samprotavimų. Vienas laikraštis prieš kiek laiko jau teigė, esą Jungtinių Valstybių Valstybės Departamentas jau patvirtinęs min. Zadeikio įpėdinį. Jeigu tai būtų tiesa, tai išeitų, kad Lietuvos diplomatinės pasiuntinybės Washington'e jau nebėra, o yra tik Amerikos vyriausybės paskirtas pareigūnas Lietuvos reikalams rūpinti. Jeigu Valstybės Departamentas "tvirtintų" Lietuvos Respublikos atstovybės reikalų vedėją, tai tektų suprasti, kad Amerikos vyriausybė Lietuvos nepriklausomybės jau nebeprispažįsta taip, kaip ligi šiol pripažinusi, ir kad ji pati jau skiria partigūnus užsilikusiems archyvams tvarkyti.

Iš tikrųjų taip nėra. Amerikos vyriausybė neturi nei tokios minties, kad ji skirtų, kas turi Lietuvos respublikai atstovauti. Valstybės Departamentas, kaip ir visada normaliuose diplomatinuose santykiuose, gali tik pakviesti, ar numatyta paskirti asmuo Amerikos vyriausybei priimtiną. Jei pasitaiko, kad vyriausybė koks kandidatas atrodo nepriimtinas (tai labai reti atvejai), tada toks asmuo neskiriamas.

Kai esamas atstovas miršta ar dėl kitų priežasčių nebegali eiti pareigų, pasiuntinybėje esamas vyriausias pareigūnas paprastai tuojau praneša tatau vietos užsienio reikalų ministerijai (Amerikoje vadinamai Valstybės Departamento vardu), kartu nurodymas, kad jis, tas vyresnysis, perima pasiuntinybės reikalų vedimą ad interim, tai yra, laikinai, ligi bus paskirtas naujas atstovas. Kaip tik taip buvo padaryta ir ministerio Zadeikio mirties atveju. Pasiuntinybės patarėjas J. Kajeckas įteikė Valstybės Departamento tokį pranešimą ir tuo pačiu metu tapo laikiniu pasiuntinybės reikalų vedėju. Tam nereikia nei paskyrimo, nei kieno nors patvirtinimo.

J. Kajeckas šiuo atveju tam

Kiek tai liečia latvių pasiuntinybę, faktai buvo visai kitokie, negu "Naujienuos" informuoja. Būtent, Ministeriui Bilmanui mirus, pasiuntinybėje liko antrasis sekretorius Dinsbergs, kuris pasiėmė lygiai taip pat, kaip ir mūsų dabartinio atveju J. Kajeckas, būtent, pranešė Valstybės Departamentui, kad pasiuntinybės mirė ir jis, kaip antrasis sekretorius, likęs pasiuntinybėje vyriausias iš eilės pareigūnas, laikinai veda pasiuntinybės reikalus. Jis ir vedė tuos reikalus vienuolika mėnesių, ligi min. Zarinš (Londonė), turįs panašius Latvijos vyriausybės įgaliojimus, kaip ir min. Lozoraitis, paskyrė nuolatinį pasiuntinybės reikalų vedėją, ministrą Feldmanį.

Nauja laivyno raketa, sverianti 600 svarų ir esanti 11 pėdų ilgio, pritaikyta paleisti iš bet kurios pozicijos į priešo taikinį.

reikalui jau seniai yra paskirtas ir "patvirtintas" tuo pačiu faktu, kad jis buvo pasiuntinybėje pirmasis iš eilės po ministerio pačioje pasiuntinybėje dirbęs pareigūnas. Kaip ir paprastai, taip ir dabar Valstybės Departamentas, gavęs pranešimą apie tai, kas įvyko, atakė, kad pranešimas tuo reikalu yra gautas ir Valstybės Departamentas priima jį dėmesin, tai yra, žino, kas šiuo metu veda pasiuntinybės reikalus.

Yra pasirodę aiškinių, kad tuo ir pasibaigė min. Zadeikio pavadavimo procedūra, nieko daugiau nereikia ar net ir negali būti. Pav., "Naujienuos" buvo net tokių aiškinių, jog latvių pasiuntinybės atveju tai reikėjo skirti ką nors iš kitur, kadangi toje pasiuntinybėje po pasiuntinio mirties likęs tik raštininkas, o Lietuvos pasiuntinybėje padėtis esanti kitokia, kadangi p. Kajeckas buvęs "ne tik pilnateis sekretorius, bet ir oficialus "patarėjas".

Toks aiškinimas teisių daktaro redaguojamame laikraštyje kiek keistokai atrodo. Pasiuntinybėse esti pirmo, antro ar net trečio rango sekretoriai ir pasiuntinybės patarėjai (šių rangas augėtiesnis už pirmojo rango sekretorių) ir jie visi, jeigu tokias pareigas turi, tai yra pilnateisiai, nėra su puse teisių ar beteisų; ir patarėjai taip pat yra pareigūnai (toks jų pavadinimas), o ne kokios fikcijos, kurių pavadinimą rašant reiktų įterpti į kabutes, kaip tai "Naujienuos" informatorius daro.

Kiek tai liečia latvių pasiuntinybę, faktai buvo visai kitokie, negu "Naujienuos" informuoja. Būtent, Ministeriui Bilmanui mirus, pasiuntinybėje liko antrasis sekretorius Dinsbergs, kuris pasiėmė lygiai taip pat, kaip ir mūsų dabartinio atveju J. Kajeckas, būtent, pranešė Valstybės Departamentui, kad pasiuntinybės mirė ir jis, kaip antrasis sekretorius, likęs pasiuntinybėje vyriausias iš eilės pareigūnas, laikinai veda pasiuntinybės reikalus. Jis ir vedė tuos reikalus vienuolika mėnesių, ligi min. Zarinš (Londonė), turįs panašius Latvijos vyriausybės įgaliojimus, kaip ir min. Lozoraitis, paskyrė nuolatinį pasiuntinybės reikalų vedėją, ministrą Feldmanį.

Valstybės Departamentui čia priklausė natūrali teisė pareikšti, ar min. Feldmanis, kaip asmuo, jam priimtinas, tai yra, ar Valstybės Departamentas neturi kokių nors priežasčių tam asmeniui, dėl kurių jis būtų nepageidaujamas šiame krašte, ar dėl kurių Valstybės Departamentui būtų nepatogu su juo susitikti. Valstybės Departamentas min. Feldmanui tokių priežasčių neturėjo ir jis atvyko eiti pareigų. Be to, pagal šioje srityje įsivyravusią praktiką, šitokių ypatingos padėties sudarytu būdu paskirti pasiuntinybių vadovai, nors jie ir turėtų ministerių ar net ambasadorių rangą, formaliai tegali būti laikomi pasiuntinybių reikalų vedėjais. Praktikoje tas sudaro skirtumą ceremonijose (Perkelta iš 3 psl.)

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Belys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1916, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jo (Neprofit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Belys Gaidžiūnas. Registravimas kaip antras klasės siuntis 1916 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumeratą metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainos 10 centų.

Šią savaitę...

Belys Gaidžiūnas

Vilties Draugijos susirinkimas įvyko: Tautinės Sąjungos seimo metu — birželio mėn. 1 d. 4:30 val. Hollenden Hotel. Susirinkime dalyvavo, tiesioginiai ar per įgaliotinius, apie 80% visų Vilties Draugijos narių. Susirinkimą vedė Draugijos pirmininkas J. Bačiūnas, sekretoriavo Draugijos sekretorius Vincas Rastenis.

Susirinkusiųjų mandatus patikrino B. Nemickas, V. Orintas ir J. Chmieliaskas. Balsavimų davinis tikrino J. Paplėnas, St. Astrauskas ir V. Blinstrubas. Vilties Draugijos pirmininkas J. Bačiūnas savo pranešime pažymėjo, kad Vilties Draugija veikia nuo 1951 metų rugpjūčio mėn. 23 dienos. Iki šio laiko yra įvykę du Vilties Draugijos susirinkimai. Šis susirinkimas, dabar vykstantis, yra iš eilės trečias.

Vilties Draugijon yra įstoję 240 narių, įnešusių piniginius įnašus ir 7 nariai įnešę buv. Dirvos laikraščio turinius įnašus. Taigi iš viso yra įstoję 247 nariai. Per tą laiką jau yra mirę 6 nariai. Taigi be mirusiųjų, susirinkimo pradžioje buvo 241 narys. Susirinkime metu į Vilties Draugiją įstojo dar penki nariai. Jie yra: R. Mieželis, Dr. Gurskytė-Pauzėnė, Vl. Pauza, Tautinės Sąjungos Philadelphia skyriaus narys P. Vėbra.

Susirinkimui platesnį pranešimą padarė Vilties Draugijos reikalų vedėjas ir Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas. Susirinkusiems buvo patiekto ir praėjusių trijų metų veiklos apyskaitos. 1956 metų balansas buvo suvestas \$47,542.44 sumai. Jų tarpe ir \$5,295.81 grynais pinigais kasoje. Taip pat buvo palieštos visos priežastys, kurias tenka nugalėti leidžiant laikraštį ir tvarkant kitus Vilties Draugijos reikalus.

Kontrolės komisijos akta perskaitė sekretorius St. Astrauskas. Jis patiekė visus Vilties Draugijos padėties duomenis, kuriuos susirinkusieji priėmė dėmesin. Dabartinė Vilties Draugijos padėtis yra tokia, kad ji sveikatai patikrino Dirvos finansinį leidimą.

Susirinkusieji labai aktyviai svarstė klausimus, kaip būtų galima Dirvos leidimą padidinti. Dauguma susirinkusiųjų pasisakė, jog reikia dėti visas pastangas, kad Dirva galėtų išeiti du kartus per savaitę.

Į tą susirinkusiųjų pageldavimą reikalų vedėjas atskė projektą, kaip tą galima padaryti. Pagal tą patiekta projektą būtų reikiai sukelti \$15,000 suma, kuri atidarytų visas sąlygas JAV Dirvą du kartus per savaitę leisti. Ta kapitalą galėtų sudėti Vilties Draugijos nariai, pakeldami savo įnašus, o taip pat ir kiti Dirvos bičiuliai, kurie gali į Vilties Draugiją įsijungti.

Susirinkimas įgaliojo Vilties Draugiją ta kryptimi dirbti ir reikiamą kapitalą sukelti. Taigi dabar tas reikalas priklauso nuo visų tų, kurie Dirvos padidinti nori. Artimiausiu laiku visi Vilties Draugijos nariai ir kiti mūsų bičiuliai gaus tuo reikalu platesnius pranešimus, kuriuose

bus išdėstytas planas ir prašoma realios paramos. Reikia laukti, kad entuziastingai iškeltas ir apsvaistytas klausimas ras ir reikiamo atgarsio.

Po narių pasiakymų buvo renkama nauja Vilties Draugijos valdyba ir Kontrolės Komisija. Į Valdybą didele balsų dauguma išrinkti: J. Bačiūnas, B. Gaidžiūnas, K. S. Karpius, V. Orintas ir V. Rastenis. Į Kontrolės Komisiją išrinkti: St. Astrauskas, S. Nasvytis ir P. J. Žiūrys.

Baigiantis susirinkimui Vilties Draugijos pirmininkas pasakė ilgesnį žodį, kuriame visuose tautinės spaudos leidimo darbuose narių prašė nuosirdžios talkos, glaudaus bendradarbiavimo ir pasižadėję išpareigojimų greitai tęsimo.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Prospect 5-1717
Residencijos REpublic 7-7846

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofiso uždarytas.

Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Resid. 3241 W. 68th PLACE

Tel. ofiso Everglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center

2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
Tik susitarus trečiadieniais.

11-2 p. p. šeštadieniais.

NAUJIENA!!!

PINIGAI slandinti į Sov. S-gą,
Lietuvą, Latviją, Estiją.

Pilnai garantuota ir oficialiai

100 rublių \$10.00

Pristatoma per 2 savaites

Persiuntimas atseina \$5.00.

Perlaidos didžiausia suma \$50.00

Tačiau galite siųsti perlaidų kiek norite.

GRAMERCY

744 BROAD STREET,
NEWARK, N. J.

Licensed and Bonded by N. J.
State Banking Commission

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra-

capdai tampa sunaikinti arba

sugadinti ugnies, krepškinio

ir P. J. KERAS, dėl apkalavimo

visada reikalauja apdraudos

kompanijos pirm, negu išmoka

iz nuostolius.

P. J. KERAS,

608 Society for Savings Bldg.

Telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: PENINSULA 253

WORCESTER

AUKOS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDUI

Lietuvos Nepriklausomybės Fondui worcesteriečiai šiais metais jau surinko \$259.00.

Aukojo: \$30.00 — N. P.

Po \$20.00: Juozas Matulevičius, Antanas Vagelis, Kazimieras Jakimaitis, Kazys Česna.

Po \$10.00: Povilas Babickas, Domas Vailokaitis, Kazys Jonaitis, Ambrozė Blažys.

Po \$5.00: Dr. Antanas Arenas, Jonas Tamulis, Aleksandras Lileika, Jonas Pleševičius, Domas Šermukšnis, Bronius Basilius, Juozas Lietuvnikas, Antanas Bušmonas, Antanas Šimulynas, Leopoldas Jakubauskas, V. V., Dr. Kazys Zekus, Julius Svikla, Jonas Naikelis, S. S., Mykolas Kildišas, J. V., Vincas Dabrila, Jonas Pipiras, Kazys Šimulynas, Juozas Šteinsys.

Po \$2.00: Kostas Podolekis ir Juozas Zedolikas.

Aukų vąj gražiai pravedė Antanas Vagelis.

Mieliems aukotojams nuoširdus aciu.

WORCESTERIO SKAUTISKOS VIESNAGĖS

(sks) Birželio 21-23 d. Worcesterio "Nevežio" vietininkija pas save praves LSB 1-jo rajono skautų sporto šventę. Birželio 21 d. suvažiavus šventės dalyviai bei bus surengtas lauzas. Birž. 22 d. bus paradu atidaryta sporto šventė bei pradėtos varžybos, vakare Joninių lauzas. Paskutinį dieną bus pamaldos Sv. Kazimiero bažnyčioje, varžybų užbaigimas bei dovanų įteikimas laimėtojams.

"Nevežio" vietininkas psktn. P. Molis išsiuntinėjo 1-jo rajono sk. vienetų vadovams pranešimus šių dviejų parengimų reikalais. Kartu pridėtos ir sporto šventės taisyklės. Vienetai prašomi kuo greičiausiai atsiųsti krepšinio, tinklinio komandų bei lengvosios atletikos varžybų dalyvių sąrašus "Nevežio" v-jos sporto vadovui sktn. A. Glodui, 5 Ash St., Worcester, Mass.

DETROITO SACHMATININKAI!

Paskutinė registracijos diena užsiregistruoti į įvykstantį Detroito lietuvių šachmatų turnyrą baigiasi birželio mėn. 9 d. Turnyro laimėtojai gaus teisę susitikti su meistreriu K. Škėma dėl Detroito lietuvių šachmatininkų nugalėtojo vardo.

Norintieji dalyvauti turnyre registruojasi pas šachmatų sekmcijos vadovą Mindaugą Gilvydį telefonu WE 3-7461.

NEW YORK TAUTINIS AKADEMINIS SAMBORIS NEW YORKE

Gegužės 24 d. Liet. Pil. Klube įvyko metinis samborų susirinkimas, kur buvo pranešta metų veikla. Susirinkimą atidarė pirm. J. Sirusas.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad skyrius buvo veiklus. Iš gauto pelno paskirta aukos:

1) skautams, 2) tautinių šokių grupei, 3) "Lituanus" žurnalui, 4) centrų valdybai, 5) LNF-ui, 6) Dr. M. Colney paminklui, 7) Vasario 16 d. gimnazijai, 8) Maistroino šeštadieninei mokyklai ir 9) ALT S-gos Seimui. Visiems po \$10.

Į naują valdybą išrinkta: S. Jakštas, A. Koncė, E. Noaklenė, J. Staškėvičiūtė ir L. Tamošaitis. Susirinkimui pirmininkavo V. Abraitis.

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujujame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą". jos darbą lėšomis remiame per Lietuvos Nepriklausomybės Tolką, iš LAS, LKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas:

LNF, c/o Mr. K. Silūnas,

135 — 34 Franklin Ave.,

Flushing, N. Y.

DETROIT BALFO ZINIOS

Balfo 76 skyriaus valdyba, norėdama pagyvinti nario mokesčio ir rūbų rinkimą, skelbia naujų verbavimo ir rūbų rinkimo vąj.

JUOKTIS SVEIKAI

Linksmos saulėtos nuotaikos įgysi skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELEDA

Išleista kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite šlandien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S. Welland, Ont., Canada.

Prenumeratą metams \$1.00 | visus paskaitos brastus.

Atskiras numeris 30 cent.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pirkti kaina atsiųsantini profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

SANTARIECIŲ GYVENIME

Tapome apviešti, jog eskimų ir laukinių meškų žemėje (t. y. Kanadoje) Santara laikoma politine organizacija...

Tiesa, jog santariečiai nerodo tiek baimės politikos atžvilgiu, kiek kitos dvi akademines organizacijos. Santariečiai įpratę savo gyvenimą analizuoti. Ir tokia gyvenimo analizė jiems parodo, jog politika yra gyvenimo dalis, dažnai turinti didelės reikšmės bendruomenei ir žmogui. Jokių šitiek svarbios gyvenimo dalies moderni jaunimo organizacija negali ignoruoti.

Bet nors politika savo p a s e k o m i s reikšminga visiems, savo p r a s m e ji nebūtinai kiekvienam svarbi. Nėra ji tokios pat rūšies tikrovė, kaip melioratoriai, kurių ne būtinai kiekvienas turi žemę, kurią melioruoti. Ir šioje srityje žmogus turi būti sąjaukiamas su žmogumi, kuris melioruoja žemę.

Norintieji dalyvauti turnyre registruojasi pas šachmatų sekmcijos vadovą Mindaugą Gilvydį telefonu WE 3-7461.

NEW YORK

TAUTINIS AKADEMINIS SAMBORIS NEW YORKE

Gegužės 24 d. Liet. Pil. Klube įvyko metinis samborų susirinkimas, kur buvo pranešta metų veikla. Susirinkimą atidarė pirm. J. Sirusas.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad skyrius buvo veiklus. Iš gauto pelno paskirta aukos:

1) skautams, 2) tautinių šokių grupei, 3) "Lituanus" žurnalui, 4) centrų valdybai, 5) LNF-ui, 6) Dr. M. Colney paminklui, 7) Vasario 16 d. gimnazijai, 8) Maistroino šeštadieninei mokyklai ir 9) ALT S-gos Seimui. Visiems po \$10.

Į naują valdybą išrinkta: S. Jakštas, A. Koncė, E. Noaklenė, J. Staškėvičiūtė ir L. Tamošaitis. Susirinkimui pirmininkavo V. Abraitis.

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujujame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą". jos darbą lėšomis remiame per Lietuvos Nepriklausomybės Tolką, iš LAS, LKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas:

LNF, c/o Mr. K. Silūnas,

135 — 34 Franklin Ave.,

Flushing, N. Y.

DETROIT BALFO ZINIOS

Balfo 76 skyriaus valdyba, norėdama pagyvinti nario mokesčio ir rūbų rinkimą, skelbia naujų verbavimo ir rūbų rinkimo vąj.

JUOKTIS SVEIKAI

Linksmos saulėtos nuotaikos įgysi skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELEDA

Išleista kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite šlandien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S. Welland, Ont., Canada.

Prenumeratą metams \$1.00 | visus paskaitos brastus.

Atskiras numeris 30 cent.

brėžime tik dėl to, kad kai kurie kiti per daug jau nežinotini emė ją niekinti. Kadangi jaunimo akys politika nepopuliari, buvo kai kurių net profesorių manyma savo organizaciją išpopuliarinti, kitus naikinti politika, o save vadinant nuo to "purvo" švariais. Bet tai tik paprastas lygavros neturėjimas, parodytas tų pačių žmonių ir kiti atvejais, ir į jį neverta įsileisti.

Politika yra vienas iš faktų, su kuriais norime akademinių jaunimą supažindinti. Nesame bandę jį į bet kokią vidaus politikos veiklą — o juo labiau į tarpgrupines kovas — įtraukti. Mūsų tikslas kaip tik ir yra išsilaikinti į šias kovas žvelgti objektyviai ir protingai jas analizuoti — nebūtinai mušti, kur mušama. Pagrindines distinkcijas darome ne pagal 1926 metais, ar Mindaugo karinės kovos metu, užimtas pozicijas, bet pagal įvairių srovių atsakymus į šlandienos reikalavimus.

Norėtume, kad visi mūsų šikiai suvoktų padėtį ir ją mokėtų didesnio jausmų pertekliaus analizuoti. Bet tuo ir pasibaigia mūsų politinė programa visiems santariečiams. Ji yra grynai auklėjamojo pobūdžio. Kas gi nori politiką griebti už ragų — turi tai padaryti jau savo privačia iniciatyva. Tokia pat privačia iniciatyva kiti užsidega Bradūnu ar moderniuoju džazu. Organizacijoje mes tik stengiamės duoti vėjo; degti kiekvienas turi savąją lėpą. Ir rodosi mums, kad kuris žmogus tokia savąją lėpą nesuliepenoja, toksi gali gale pavirsta malkomis kieno nors kito ugniai. Iš tokių gimsta fanatikų minios, šūkaujantios gatvėse tai, ko nežino.

Trumpai: stengiamės, kiek galime, kiekvienam santariečiui parodyti visą šlandienos lietuviškumo skalę, nieko ypatingai nepiršdami. Bet kartu ir kvėpiame mintį, jog, negriebęs ko nors patsai už ragų, jis neturės nieko nuosavo ir tikrai reikšmingo.

Dalia Juknevičiūtė, Santaros Centro Valdybos sekretorė

laimejo Chicago Meno Instituto konkursą. Jai paskirta premija meno studijų gilinimui užsienyje, kurioms ji numato išvykti į Europą. Sveikiname kolegę Dalią atsiekusią tokių puikių rezultatų studijose. Neseniai, laik paskutiniosios Gyvosios Lietuvybės Mėnesio Chicagoje popietės gerėjimė, įdomiais ir savitais Dalius darbais. Jau tuomet apžvelgdami jos kūrinius rašėme, jog ji užima vieną pirmiausių vietų mūsų jaunųjų dailininkų eilėse.

Džiaugiamės, jog turime jau dvi santarietes, kurios dėka savo atsiekimų universitetuose yra gavusios stipendijas studijuoti užsienyje. Tai gražus atestatas lietuvių studentams.

• New Yorko skyriaus naują valdybą sudaro Vytautas Valtaitis — pirmininkas, Lilija Stanaitytė — vicepirmininkė, Dauguo-

• Los Angeles skyrius pamažu stiprina savo veiklą. Įdomu pastebėti, jog skyriaus narių tarpe yra net penkios šeimos, kuriose abu, vyras ir žmona, priklauso Santarai.

• Raimundas Mišauskas vadovauja Jaunimo Kongrese ruošiamajam spaudos ir literatūros sekcijai. Šios reikšmingos sekcijos posėdis bus vieni iš svarbiausiųjų, nes mūsų spaudos reikalai turi gyvybinės reikšmės lietuvių veikimui. Sekcijoje paskaita skaityti yra pakviestas Vytautas Stankus.

• Los Angeles skyrius pamažu stiprina savo veiklą. Įdomu pastebėti, jog skyriaus narių tarpe yra net penkios šeimos, kuriose abu, vyras ir žmona, priklauso Santarai.

PILIETYBĖS EGZAMINAI

Klausimai — atsakymai iliustruoti braizniu.

Kaina 75 c.

Gaunama pas knygy platintojus.

"Dirvos" admin., 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio ir pas autorį:

D. Klinga, 496 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

LIETUVIAI PER LIETUVIUS — LIETUVIAMS!

DAINORA

49, THORNTON AVE., LONDON, W. 4

Telf. CHI 2107

SIUNČIA DOVANŲ SIUNTINELIUS LIETUVON IR SIBIRAN,

IŠ EUROS

NEBRANGIAU kaip kiti, bet žymiai GREICIAU!

Medžiagos, avalynė, vaistai, laikrodžiai, baltiniai ir kit.

Ypatingai skubiam reikalui esant, užsakymai priimami telefonu Londone, CHI 2107. Telefoniniai užsakymai automatiškai įrašomi plokštėn, todėl negali įvykti klaidų.

ORO PAŠTO siuntiniai Lietuva pasiekia per 10-15 dienų. Paprastu paštu 4-5 savaitės. Oro paštu 1 kilogramo persiuntimas kainuoja 24 šilingai, arba 8 dol. 30 centų. Kiekvienas siuntinys — 9 šiling. arba 1 dol. 30 centų.

Pareikalavus, vaistai siunčiami pagal pristatytą receptą.

Visi patarimai, paaiškinimai, laiškiniai lietuvių kalboje siunčiami nemokamai.

Kiekvienas siuntinys, įskaitant visą išlaidą, apdraudžiamas.

Įmokėjimai grąžinami, jei siuntinys dingsta.

Rašykite lietuviškai, atsakysime lietuviškai tą pačią dieną.

Nepasiveja laiko...

Dr. K. Šidlauskas iš Chicago (bene konstitucinės teisės daktaras?) "Draugo" gegužės 21 d. numeryje atsiliepė į Rasteno ilgą straipsnį dar ilgesni. Ilguose straipsniuose dažniausiai gali rasti ir įdomių vietelių, net jei visas straipsnis ir nebūtų iš įdomių. Taigi yra jų ir dr. K. Šidlausko ilgajame straipsnyje. Pavėžiū:

"...aiškinantis tarpusavy demokratiją lietuvių tremties politinėms grupėms vis tiek neturėtų prireikti minėti, kad ir sovietų bolševikai save vadina demokratais."

Labai įdomu. Tai yra dar vienas pavyzdys, kaip mūsų viešosios diaskusios yra paplitęs palinkimas vengti realybės, vengti faktų, o kalbėti tik "pagal liniją", iš anksto nusistatęs, ką minėti, ir ko neminėti. O kad bolševikai garsinasi esą tikraisiai ir bene vieninteliai demokratai pasaulyje, juk yra kasdien sutinkamas faktas. Tai kodėl jo negalima paminėti? Kaip tik reikia tą matyti ir įsiviešinti, kad tas, kas nenuleidžia nuo lietuvių demokratijos žodžio, nebūtinai yra demokratas iš esmės. Tas tinka bolševikams, tinka ir kitiems, nes ne afišavimėsi demokratijos esmė. Ir iš kitos pusės — nėra nedemokratiškumo ar antidemokratiškumo įrodymas prieš tą, kas demokratijos vardo nemini be reikalo...

Pagal daktarą, svarbiausias tautininkų vyriausybės veikimo požymis lyg ir būtų buvęs demokratinis partijų lyderių siuntimas į priverčiamąjį darbo stovyklą. Jis patys, turbūt, anais laikais nebuvo buvęs lyderiu ir stovyklų išvengęs, bet prisikaitęs dejonis apie "krivinuosius laikus", matyt šventai tiki, kad Krupavičius, Karvelis, Slezevičius, Kairys, Bielinis, Audėnas, Pajaujis, Škipra, Toliušis, Vainauskas, Požėla, Skipitis, Sidzikauskas, Bizauskas, Stulginskis, Glemža, Norkaitis, Vilimas, Lūšys, Turauskas, Lanskoronskis, Devenienė, Vainauskas ir visa eilė kitų buvusių bei dabartinių vadinamųjų demokratinę partijų vadų tikriausiai yra "atpylę" po 12-13 metų darbo stovyklose... Galgi daktarui ir staigmena būtų sužinojus, kad jie tuo pačiu metu suspėjo beveik tiek pat laiko pabūti ir žymiais advokatais, įmonių bei departamentų direktoriais, ministeriais, augštųjų mokyklų dėstytojais, didelių įstaigų buhalteriais, referentais, viršininkais, ūkininkų organizacijų vadais. Kas be to, vienam kitam teko turėti nesuipratimų, net ir labai nemalonių. Bet kitų partijų valdžiai esant juk net ir Smetona, buvęs pirmasis nepriklausomos Lietuvos prezidentas, irgi gavo kalėjime pasidėti... Politiniam veikime tokių dalykų atsitinka... O ypač, jeigu rengsi kokį perversmą (kad ir labai demokratišku pavadintą), ir jeigu nepasiseks,

tai turi iš anksto žinoti, kad pabūsi laisvas nebūsi... Įdomu tose daktaro pažiūrose, kad jis, berod būdamas ir iš šiek tiek jaunesnės kartos, vis tiek nesugebą į dalykus pažvelgti dabarties akimis, o viską tematuoja tuo, kas buvo prieš maždaug 20 metų... Šitaip samprotaujant, mes, lietuviai, turėtumėm būti pripažinti visi balsūs antidemokratai. Juk kas iš mūsų nesididžiuoja Vytauto Didžiojo laikais, jo politika! O nagi tik pasiskaitykim nors ir V. Sruogienės istoriją, kaip demokratiškai Vytautas Lietuvą valdė... Gal vėriaus atsiliepsim, ponai daktarai, ir imkim samprotauti šių dienų kategorijomis?

"Šitaip tautininkams samprotaujant apie demokratiją, žinoma, bergždžios turi likti kitų lietuvių politinių grupių pastangos įtraukti juos į bendrą demokratinį pagrindą suorganizuoti su tuo Lietuvos laisvinimo frontu, nebent toks nusistatymas būtų tipiškas tik V. Rasteniui ir keliems jo pataikūnams, bet ne pačioms tremty esančioms tautininkų masėms".

Tikrai įdomu ir smalsu atspėti, kurių gi galų "kitos politinės grupės" taip stengiasi tuos "antidemokratus" būtinai įtraukti į savo tarpą, jeigu jos tikrai yra tokios nuomonės apie juos, kaip daktaras dėsto! Argi nebūtų geriau, jei tos politinės grupės, būdamos tokios galingos tautos reprezentantės, "Lietuvą laisvinti", vietoj gašiusios pasitarimuose su visokiais demokratijos priešininkais? Ypač ko kalbėtis su "tipišku demokratijos priešu" ir su "keliais jo pataikūnais"? Ir dar įdomu, kaip tas Rastenis sukombinuoja dabar sau pataikūnus susirasti? Juk nei prezidentas, nei ministeris, nei tarnybu, nei pelny, nei medalių nedalina... Būdamas "mažos grupelės" atstovas, "demokratinę partiją" nevertinamas, ir daktaro nuomone, gal net "savo grupelės masėse"! (I) pasitikėjimo neturėdamas, net ir ateityje, Lietuvoje (kai "demokratinės partijos" ją išlaisvins!) valdžią paimti neturi jokių perspektyvų... Tai kokių sumetimų ir kas jam galėtų pataikauti? Kokios čia komedijos, kad pats vyriausias vilkas traukiasi nuo didžiųjų "laisvinimo darbų" ir veda kažkokias derybas su tuo demokratijos (o gal ir Lietuvos nepriklausomybės?) priešininku?

Daktaras klausia:

"...kiek jis (atseit, tas pats V. Rastenis) žino istoriją atsitikimų, kad demokratijos vaisius pažinusios tautos būtų laisva valia nusprendusios, kad jos demokratijai dar nesą pribrendusios ir būtų pasirinkę kokią nors vadinstinę, tik demokratiją "vedančią" santvarką".

Gal jis ir nežino tokių pavyzdžių. Jeigu nežino, tai sakydami,

mas, jog gana yra tautai duoti galimybę laisvai (ir demokratiškai būdu arba metodu) pasisakyti dėl santvarkos, įsijau tuo pačiu ir pritaria, kad tautai būtų atviras kelias į demokratinę santvarką. Tai yra, jis, turbūt, mano, jog nei nereikia, kad tautai kas nors iš užsienio įsakytų būti demokratiškai. Na, iš savo pusės galėtumėm pridurti, kad gal tas kuklumas kiek ir rizikingas. Nes mes atsimenam labai vaizdų pavyzdį (ir daktaras turėtų atsiminti), kaip vokiečiai, "demokratijos vaisius pažinę", ėmė ir išrinkti Reichstagą hitlerininkų daugumą...

Bet klausimas, ar demokratija gali būti tik laisva valia prisilimta, ar gali būti ir įsakytinė, yra jau daugelį filosofinių klausimų, ir vienokia ar kitokia pažiūra tuo klausimu nedaro iš demokrato antidemokratą ar atvirkščiai. Tik reikia pastebėti, kad įsakytinė demokratija savaime stoja arčiau prie išsigimimo kelio. Atsipašom daktarą, bet ir vėl negalim neprisiminti, kad ir bolševikai savo "demokratinę" įgyvendino kaip tik įsakytinio būdu. Kažin, argi tikrai reikia lietuvių tautai įsakyti demokratiškai tvarkytis (kitais sakant, ją sutvarkyti)? Argi nepakanka jai tik padėti pasiekti laisvės pačiai susitvarkyti?

"...tautininkų atstovo bendrų rinkimų pasiūlymas gali turėti tik kokį nors pasididžiavimą, nes Lietuvoje jų nebūta tokių greitų su rinkimų siūlymais. Be to, tiems Lietuvoje tautininkų įvykdytiems rinkimams būvę galima padaryti daug priekaištų".

Gudris tas daktaras! Atsargus. Jeigu kas nors ką siūlo, tai jis taip lengvai nepasiduos, nes, anot jo, tokių tipų, kaip tautininkų, pasiūlymuose negi gali būti geros valios: jei jau jie ką siūlo, tai turi kokį slapta tikslą! Bet koki? Rinkimus paprastai siūlo tas ir tada, kai mano, kad juos laimės (taip beveik visada daroma, pavyzdžiui, Anglijoje — ministeris pirmininkas stengiasi pasirinkti rinkimų momentą, kuris atrodė patogesnis jo partijai laimėti). Tai tie tautininkai, kalbėdami apie rinkimus, turbūt, mano juos laimėti? Ta "maža, jokio pasitikėjimo visuomenėje neturinti grupelė"? Tikrai įdomu! Kažkada, prieš dvidešimt ar trisdešimt metų tautininkai nesiskubino į rinkimus? Galbūt. Bet tai buvo seniai. Juk ne Smetona, ne Voldemaras, ne Mirolas, ne Tubelis dabar dalyvauja šių dienų veikimuose ar darbuose. Lietuvoje tautininkų laikais įvykdytiems rinkimams būvę galima padaryti daug priekaištų? Daktaras apie tai tik iš kitų tegirdėjo? O mums atrodė, kad konstitucinės teisės daktarai paprastai patys, ne tik iš vadovėlių, bet ir iš rinkiminių įstatymų tekstų žino, kad nėra dar pasaulyje rinkimų sistemų, kuriai nebūtų galima padaryti ir kuriai nedaroma gana daug priekaištų. Ar maža yra priekaištų, pavyzdžiui, Jungtinių Valstybių rinkimų sistemai? Bet demokratija naudojasi rinkimais, nors visai

tolbuli ir nepasivoja... Kodėl turėtų būti nuomė pagalvoti apie rinkimus ir demokratiškai pagrindais sudarytinis veikimo vadovybės?

"...koks mūsų politinės veiklos vadovybės organas galėtų būti iš tokių visų lietuvių gyvenančių lietuvių rinkimų? Alauk, kad niekas kitas, o tik paprastas visų Lietuvos emigrantų komitetas."

Vadinasi, jeigu visi išrinktumėm komitetą, tai jis būtų paprastas emigrantų komitetas, bet jeigu jis sudarytas tik kelių ar keliolikos "partijų vadų" nuožūrius apsielėlimu, tai tada jis jau nepaprastas, ne emigrantų (argi?), tikrai demokratiškas (I) vienintelis ir visagalis... Įdomu, tikrai įdomu.

"Bet koks vilkinis grupių įsipaigojimas prieš lietuvių tautą, kuriant Vilią, arba atskirų grupių lyderių lojalumas savo kanciancijai tėvynės pasiliekimams draugams tuomet turėtų būti lengvai paneigtas".

Įsipaigojimas... Daktaras, atrodo, bus girdėjęs tik varpų aidus, bet ne jų skambintą melodiją. Jei jau apie įsipaigojimus kalbame, tai vienas iš pagrindinių įsakymų įsipaigojimų buvo... pasilikti tėvynėje ir ten vadovauti kovai. Įsipaigojimas tik vieno kito (iš Vilią kūrusių) buvo ištesėtas, ir tai gal ne kiekvienam atveju jų pačių laisvų apsisprendimų. Kiti, dalis ne savo valia, o kiti ir patys tydomis pakeltę savo nusistatymą, to įsipaigojimo neįvykdė, atsidūrė emigracijoje, tapo emigrantais, dabar daugumas jau net ir kitų valstybių piliečiai... Argi lojalumas tinka reikšti veidmainiavimu, pasivadinti (su pasiteisinti!) ne tuo, kuo iš tikrųjų esi?

"...sunku tikėtis, kad jiems (tautininkams) pavyktų kitus prislaukti į jų vadovaujamą vienybę arba kitoms grupėms pavyktų tautininkus įtraukti į bendrą Lietuvos laisvinimo frontą".

Tokią rezoliuciją daktaras deda ant vykstančių pasikalbėjimų dėl tos vienybės. Rezoliucija, galbūt, teisinga. Nebent būtų galima pastebėti, kad tautininkai nei nešaukia šiaip, kaip daktaras, "laisvinančių" ir "savo vadovaujamą vienybę", nes ką gi gali bendrai veikti su tais, kurie nei nebando prisivyti laiko ir vis tebesikapsto 20-30 metų praeityje (Vilkinų grupių atstovai, sako, šiaip taip jau savo galvoje prisikasė iki 1944 metų, taigi tik 13 metų distancija, bet jokių būdu ne mažiau...)? Ir toms "kitoms grupėms", kurios manytu, kad Lietuvai labai daug padės, pavyzdžiui, istikimas vadinimasis "politine tautos vadovybe", archyvinų dokumentų (su visa 1938 metų konstitucija!) kartojimas ir ypač... atnaujinimas derybų su diplomatais dėl kompetencijų, — tikriausiai nebepavyks tautininkų prisilieti, nes tokios veiklos tautininkai (ir ne tik tautininkai, bet visi blaivūs žmonės) nelaiko "Lietuvos lais-

* SPAUDA *

RIMTOS MINTYS IR NERIMTI POLITIKAI

J. Matulionio straipsnis "Tėviškes žiburių" Nr. 19 apie reikalą išgarsyti Lietuvos vardą, ne tik JAV, bet ir Kanadoje, yra pakartotas ir "Draugo" gegužės 21 dienos numeryje su pritarimu ir patarimu kreiptis organizuoti ir prašyti Kanados Parlamento narių padaryti atitinkamus pareiškimus Parlamente ir spaudoje Lietuvos naudai.

Kitais metais sukanka 40 metų nuo Vasario 16 Akto paskelbimo ir, J. Matulionio supratimu, miestų burmeisterai ta proga irgi galėtų paskelbti Lietuvos Dieną Kanados miestuose. Jei didžiulės Amerikos vyrai kalba Lietuvos reikalu, kodėl, girdi, negali paskelbti jos reikalo ir Kanada?

Įdėjęs kūrėjas neabejoja, kad lietuvių pageidavimas bus patenkintas, jei jie to paprašys organizuotai. Momentas esąs labai patogus, kadangi Kanada kaip

vinimo frontu". Tautininkai ir eilė kitų sutinka bendrai dirbti, ir nėra dar nei užsiminę, kad būtinai jų vadovybėje, bet — dirbti, o ne fantazuoti, ar senas sąskaitas suvedinėti.

tik dabar ruošias rinkimams į Parlamentą (birželio 10 d.). Atseit, kandidatai į Parlamentą sekančiais metais padarys viską, kad pelnytų lietuvių simpatijas šiems rinkimams.

Sumanymas atrodytų remtinas visų mūsų tautiečių. Deja, J. Matulionis, skelbdamas jį spaudoje, nepagalvojo, kad jis pats yra pusėtinai apgadinęs mūsų reikalą ne tik Parlamento didžiausios partijos — liberalų aktyve, bet ir vyriausybės sluoksniuose ir konservatorių partijoje. Matomai jis yra pamiršęs tuos laikus, kai tryptėjo prieš konservatorių partijos šulius ir kandidatus, prašydamas užtikrinti vietos įstaigose įvairiose "bėdose" ir kai iš dėkingumo jiems net pats pasidarė konservatorium ir kalbino savo draugus sekti jo politinę išmintį — dėtis konservatoriams. Šį pavasarį jis pasielgė labai lengvabūdiškai, tikrai "matulioniškai", kai įsivėlė į priešrinkiminę kampaniją, agituodamas lietuvių tarpe balsuoti už socialdemokratų išstatytą kandidatą Dr. Ansewicz.

Argi p. Matulionis mano, kad Parlamento nariai pažiūrės proti, o ne fantazuoti, ar senas sąskaitas suvedinėti.

atleisdavo krikščionys demokratų? Juk p. Matulionis, vaidinęs didelį politiką (ar net prezidentą), negali pateisinti savo lengvabūdiškumo jaunystėje — durnystėje, kai jo amželis persirito per šeštos dešimties metų slenkstį.

"Draugo" redakcija gal nežino ir negirdi kas darosi Kanadoje, kai Lietuvių Bendruomenės šuliai, nepribrendę rimtam politikos darbui, žaidžia rimtomis politinėmis problemomis, kaip vaikų darželio auklėtiniai sviediniu. Šūkis "Switch to Ansewitch" gali labai pakenkti visiems lietuviams Kanadoje, net nieko bendra su J. Matulionio "gudrybėmis" neturintiems.

Ar tik ne dėl jo vilgingumo Ota-voje lietuviai priskiriami prie "paraudonavusių"? (žiūr. "Tėviškes žiburių" Nr. 19 vedamąjį "Rinkimine progą".

M. Slėga

Išidėmėk

DIRVOS

adresą —

1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

KADA YRA LAIKAS
ATSIGAIVINTI,
PASITARNAUK
TIKTAI AMERIKOJ
UGNIM VIRTU
ALUM

Jums patiks

Stroh's turi skonį, kuriuo negali prilygti kitas Amerikos alus, nes Stroh's Amerikoje vienintelis ugnim verdamas alus... kas duoda geriausį skonį iš geriausių malonumų.

Stroh's

yra šviesesnis!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Kojinėj skylė

BERNHARD ZEBROWSKI

Teresė pakilusia nuotaika vaikštinėjo miesto gatvėmis. Tai dėl sutarto pasimatymo su Hektoru.

Buvo dar per anksti. Ji turėjo užtektinai laiko. Gatvėse nepaprastas judėjimas. Visos miesto ponios, palikusios namus, išsiliojo į gatves, nes tai buvo paskutinis žiemos išpardavimas.

Teresėlė tuo visiškai nesirūpino. Su liudesiū širdy praeidavo parduotuvių vitrinas. Tuo išsiskyrė iš ponia, kurios nenutrūkstama eile ejo per didžiulias parduotuvių duris. Teresėlė neturėjo pinigų. Kaip užkereta, jokio fenigio. Tačiau Teresėlė nekreipė dėmesio. Ji buvo dar jaunutė. Be to, ji buvo pakeliui į

sutartą pasimatymą.

Pracinant pro vieną gausiai iššveistą į papuoštą didelę parduotuvės vitriną, staiga jos žvilgsnis sutriko. Esančiam veidrody ji pamatė baisy dalyką. Jos kojinej buvo skylė. Kairėj kojinej. Ir kas per skylė! Milžiniška, baisy pažiūrėti!

Teresėlė aiškiai jautė, kaip jos širdis sustojo. Visiška. Ji jautė, kaip jai karšta darosi ir drauge labai šalta. Juk tai paskutinės kojinės. Paskučiausios. Ir pinigų — jokio fenigio!

Iš nusiminimo Teresėlė būtų išsiverksusi, bet ji negalėjo verkėti. Buvo per daug nusivylusi.

Baigta! Viskas baigta! Su skylių kojinej ji negali pas Hektorą eiti. Ir jeigu ji neis pas Hektorą... Viskas baigta!

Teresėlė dar kartą apsižvalgė kaip ji atrodė? Buvo baisy. Iš visų langų plakatai, transparentai, vėliavos švietė ir šaukė: "Kojinės! Kojinės! Vienintelė proga! Niekada taip pigiai, ne visada paskutinis žiemos išpardavimas! Kojinės! Kojinės! Geros Kojinės, gera nuotaika!"

Teresėlės veidas staiga pasidarė kietas ir piktas. Ji metėsi į ponia srovę, kurios veržėsi per įėjamasias parduotuvės duris. Ji apsisprendė. Didelių sunkumų nebus.

Susigrūdimas parduotuvėj buvo pasibaigęs. Praeina keliolika minučių, kol per susigrūdimą galima patekti į parduotuvę. Esant viduje, tikrai galėtum visiškai nepastebėti vieną porą kojinių nuo stalo pasiminti. Niekados nepastebėtu. Ir paskui, kokiame nors paslaptiname kampely, pasikeisti tik men-

niekis.

Taip planuodama Teresėlė gerai nesi-jautė. Juk tai vagystė. Vagystė parduotuvėj. Ir ji vagilė. Viena iš tų, apie kurias skaitydavo laikraščiuose, kurios uždamos kalėjime arba psichiatrinėn ligoninėn ištyrimui.

Teresėlė pasiliko tarp ponia stovėti, kurios su nekantrybe veržėsi į vidų.

Hektoras laukė. Taip turėjo būti! Jos širdis iš išgąscio daužėsi. "Vagilė, vagilė!", — girdėjo ausyse. Tai buvo jos sąžinės balsas. "Vagilė!", — galėtų jis tuoj sakyti.

Teresėlė jautė, kad jos širdis sustojo. Iš kur jis žino, kad ji vagilė? Dabar?

— Sekite mane, panele, prašau, — pakartojo pona. Teresėlė atsidavė savo likimui. Be žodžių sekė pona, kuris siaurais laiptais vedė aukštyn. Perėjo ilgą koridorių, su daugeliu durų iš kairės ir dešinės, kaip kokio kalėjimo.

— Čia ji, — pasakė solidus ponas ir atstūmė duris.

— O — ištare vienas mažas žmogus su raginiais akiniais ant nosies.

— Tai jūs esate!

Jis pašoko nuo rašomojo stalo. Staiga jo rankose atsirado gėlių buketas.

— Gerbiamoji panele, — ištare jis, — sveikinu jus, kaip dešimt tūkstantąjį pirkeją mūsų prekybos namų paskutinio žiemos išpardavimo. Džiaugiuos galėdamas įteikti jums šį buketą... ir taipgi šimto markių premiją pirkimui mūsų namuose. Ir... — jis žvilgtelėjo į Teresėlės kairę koją. — ir... jei man leisite, įteikti vieną porą aukščiausios rūšies kojinių, — geros kojinės, gera nuotaika!

Iš vokiečių kalbos vertė V.

AR ŽINAI?

N. B-NĖ

Kodėl Anglijos parlamento pirmininkas (speaker of House of Commons) turi laikyti vieną kambarį savo bute paruoštą Anglijos karaliaus despozicijai?

Anglijoje iš senų laikų yra tradicija, kad parlamento pirmininkas turi teisę gyventi Londone nemokėdamas nuomos, bet dėlto jis turi laikyti vieną kambarį paruoštą karaliui, jeigu tas panorėtų jį pasinaudoti.

Kurio krašto sostą paveldėjusi karalienė buvo vadinama ne karaliene, bet karalium?

Kaip žinome, dabartinės Anglijos ir Olandijos valdovės yra vadinamos karalienėmis. Bet kaip buvo Vengrijoje nuo 1382 metų, kada karalienė Marija pasivadino karaliumi. Nuo to laiko vengrai turėjo didelį nepalankumą karalienės titului. Ir ten kiekviena moteris, paveldėjusi karališką sostą, vadindavosi ne karaliene, bet karaliumi.

Kokie žmonės yra priversti kasmet pasnikauti ištisą mėnesį?

Tai musulmonai, kurių religija reikalauja pasnikauti kasmet vieną pilną mėnesį. Per tą mėnesį jie neturi teisės nė valgyti nė gerti bei rūkyti nuo saulės patekėjimo iki saulės nusileidimo. Tik leista prisitrinti saulei nusileidus.

Kokios gėlės galėtų sutrukditi judėjimą Panamos kanale?

Vandens hiacintai. Kasmet kanalo nuomojanti JAV turi tame kanale išrauti apie 25 milijonus jų gėlių. Ir jeigu hiacintams būtų leista laisvai augti ir dauginis, tai dėl jų kanalo judėjimas būtų visai sulaukytas.

Kokioje jūros įlankoje galėtų sutilti visi plaukiojantieji visame pasaulyje laivai?

Rio de Janerio įlankoje, Brazilijoje. Toji įlanka užima apie 200 kvadratinį mylių plotą, to-

Prezidentui Eisenhoweriui pienininkystės sąjunga iš Minesotos padovanojo ne tik tą paveikslą, bet ir gyvą Holstein veršuką į jo Gettysburg ūkį.

dėl gali lengvai sutalpinti visus laivus.

Kas atsitiko su prancūzų generolu Lafayette laikrodžiu, kovojusi kartu su Vašingtonu dėl JAV laisvės?

Generolo Lafayette laikrodis buvo pavogtas JAV, kai jis vizitavo Ameriką, bet 48 metus vėliau tas laikrodis buvo surastas New York miesto lombardo. Tada kongresas priėmė specialų įstatymą, kad laikrodį atpirktų ir sugrąžintų Lafayette giminiams.

Kodėl Vašingtone Finansų Ministerijos (Treasury) namai įsikūsta netvarkingai į gatvę?

1800 metais statydami naują Treasury pastatą ilgai negalėjo susitarti, kur jį pastatyti. Tada tuometinis prezidentas Andrew Jackson įkišo savo lazda į tokią vietą, kuri jam labiausiai patiko ir pasakė: "Namas turi būti čia". Taip ir įvyko, nors dėl to šandien namas netvarkingai įsikūsta į gatvę.

IR VĖL TAUTINĖ DEMONSTRACIJA

Pirmas masinis tautinių šokių demonstravimas šiame krašte jau čia pat. Rengėjai — JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių Šventės Komitetas — šiai demonstracijai parinko International Amphitheatre halę. Joje telpa apie 4000 žiūrovų.

Imponuojantis šokių skalčius

Gegužės 26 d. buvusiam šventės komiteto ir visų komisijų posėdyje komiteto pirmininkas B. Shotas pranešė, kad jau yra įregistruota per 500 šokių iš įvairių JAV ir Kanados kolonijų. Be to, laukiama, kad šventėje dalyvaus apie 700 mokinių su atskira programa.

Šokėjai pašoks 18 tautinių šokių. Moksleiviai pasireikš su 4 žaidimais ir 6 dainomis. Kankininkai pakankliuos 3 kūrinius ir skudutininkai tiek pat skuducius.

Yra sunkumų su skudučiais. Jie renkami iš visų pakampių JAV-se, be to, laukiama jų, kaip

pažymėjo Kreivėnas, ir iš Vilniaus.

Orkestrui vadovaus Bronius Jonušas.

Praeities pamoka padės išvengti tvankos ir troškulo

Praėjusių metų dainos šventės dalyviai gerai atsimena nepaprastą tvankumą nevesinamoje tos šventės halėje ir didelį vargą dėl geriamojo vandens stokos.

Šiais metais šie minūsai, regis, neturės progos pasireikšti. Šokių halės oras — dirbtiniu būdu šaldomas (air conditioning), o gerimų bus parūpinta, kaip skelbia rengėjai, įvairiausių, išskyrus, tikimės, alkoholinius. Alkaniešiams bus ir užkandžių.

Kitataučiai informuojami

Rengėjai rūpinasi, kad ir kitataučiai susidomėtų lietuvių tautinio šokio menu. Amerikines spaudos informacijai sudaryta atskira komisija, vadovaujama energingos p. Daužvardienės. Jos darbo vaisiai jau regimi. Anglų kalbos periodikoje jau pasirodė informacijų apie artėjančią šventę.

Lietuvių spaudos komisijai vadovauja S. Daunys.

Informacijai paruošta plakatų, be to, numatoma panaudoti radiją, parapijų priemones ir kt.

Amerikiečiams į šventę patraukti ir kitus kitataučius ja sudominti galėtų daug patarnauti visi, kuriems rūpi šio masinio pasirodymo pasiekimas. Šventę populiarinti turėtume savo darbovietėse, kaimynystėje ir kitataučių pažįstamų tarpe. Atsiras ir jų tarpe tokių, kurie į ją, iš solidarumo mums ar iš smalsumo, ateis.

Čia visų mūsų reikalus

Tautinė mūsų ambicija bus patenkinta, jei tautinių šokių šventė pasiseks ir programos ir dalyvių skaičiaus požiūriu.

Turime rimto pagrindo laukti, kad patįjotingsias mūsų jaunimas, ruošiamas savo srities žinovų, įstengs perteikti žiūrovams tautinio lietuvių šokio charakterį. Neapvils jis, regis, ir savo skaičiumi.

Tad belieka visiems pasyviems įsijungti į žiūrovų eiles, sudaryti šiai tautinės savgarbos demonstracijai gausų foną ir paskatinti jaunąją kartą naujais žygiams, kurstantiems lietuvių bėg liepsną.

J. Paplėnas

AS ESU LIETUVIS IR TVARKAU SĮ BIZNĮ.

SI VIETA YRA ŽINOMA KAIP

VIC'S GULF SERVICE STATION

MPS DUOSIME JUMS GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ, KOK TIKI GAUTI MIESTE. PABANDYKITE. VICTORAS SUMAS — vedėjas MES DUODAME GREEN STAMPS

SUPERIOR AVE. — KAMPAS E. 66 ST. EN 1-9713

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Tel. Ingersol 7-7272, Ingersol 7-6465

Si firma įgaliota Intourist Maskvoje, čia vietoje rinkti muitus už siunčiamus daiktus į SSSR.

Klijentų patogumui veikia šie skyriai:

11601 Jos. Campau Ave., Detroit 12, Mich., Tel. Townsend 8-0298
651 Albany Avenue, Hartford, Conn. Tel. Chapel 7-5164
121 So. Vermont St., Los Angeles, Calif., Tel. DUNKIRK 5-6550
78 Second Ave., New York City, N. Y., Tel. ORCHARD 4-1540.
832 North 7th Street, Philadelphia, Pa. Tel. WA 3-1747

Galima beveik viskas siųsti — nauji ir dėvėti rūbai, maisto produktai, o taip pat visokios vaistai, Streptomisin, Penicilin, Rimofon ir kiti. Vaistai siunčiami oro paštu gavėjui pristatomi per 7-10 dienų.

Taip pat siunčiamos rašomos mašinelės įvairiais alfabetais, akordijonai, siuvamos mašinos. Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

Naujas adresas:

PARCELS TO RUSSIA, Inc.
Naujas adresas: 1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.
Telefonai: Ingersol 7-6465; 7-7272

Atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val. ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.

Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas neatidėliojant ir paskyrimo vieta pasiekia per 7 savaites, oro paštu — per 8-10 dienų dienų.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

the MAY company's BASEMENT store

PUIKIOS FIBERGLAZE

SELF-LINED

Užtraukiamos užuolaidos

Su susiūtu Satin pamušalu

Langams

iki

44" pločio, 63" ilgio

5.99 vertės

2.99
pėra

93" ilgio... Reg. 6.99 vertės... 3.99 pėra

• Stebuklinga nauja rayon ir acetate medžiaga

• Storos, gražiai atrodo, puikiai pasiūtos

• Satiny priedas... kaip pamušalas

• Apdenkite gražiai savo langus... Sutaupykite dolerius

6
Grazios spalvos

• Antique Aukšinė
• Mint Žalia
• Vestuvinė Balta
• Turquoise
• Kavos Beige
• Pink

Paštu ir telefonu užsakymai priimami... Šaukiti CHerry 1-3090

The May Co.'s Basement Drapery Department

ANTROJO PASAULINIO KARO PABAIGA

(Tęsinys iš perleistų savaitės)

Paskutinėse balandžio mėn. dienose, 1945 m. — viename kaime prie Jüterborg, Brandenburgo provincijos rytuose ir pietuose be perstojaus girdimas patrankų laudymas. Kaimas prikimtas pabėgėlių ir karių.

Plento pakraščioje sėdi moteriškė. Pasirūpinti, nejudėdama, tartum stiklo akimis žvelgia į tolimą. Kristinos S. iš Angerapp likimas yra panašus į daugelio kitų. Kai prasidėjo didysis bėgimas, kuris ją į šį vieną kaimą atvedė ir kurio galo dar nematyti, susirgo jos abi mažos dukrelės. Įsakymas išvykti atėjo staiga. Policininkas tepašikino, kad rusai jau tik už 15-os km. Kristina S. suvyviojo škarlatina sergančias dukras į antklodę ir paguldė laukiančiame vežime. Pakeliui viena po kitos mirė. Mediciniškos pagalbos nebuvo. Antklodėse ir buvo pakastos. Kažkur... pakelėje...

Tarp pabėgėlių sėdėjo ir kunigas Bernardas G., senas, aukštą vyras, baltais lyg anegras plaukais. Jis buvo ligonis, išvargęs, nebeturįs jėgų nei kelioms žingsnims. Pakeliui lenkai darbininkai apipilė jo vežimą ir jį patį kartu su raišu arkliu įvertė į grovį. Skausmus kentėdamas keliavo dvasiškai iš vienos vietovės į kitą. Tamsioje staiga už kažko užkliuvo. Pavietė kisenine lempute ir nusigandęs atšoko. Čia gulėjo negyva moteris. Daugelis vežimų buvo per ją pervažiavę.

Kunigas paguklė mirusiąją į plento griovį, sukalbėjo maldą ir ėjo toliau, kol jėgos jo kojas apleido.

Kelionė tęsiasi. Varginga ir sunki. Tūkstančiai, šimtai tūkstančių, jei kas skaičiuotų visus tuos, kurie keliauja Brandenburgo provincijos keliais. Iš paskos rusai. Prieš akis nušimtinimas ir vargas.

Tautų kilnojimais, kokio pasaulis iki šiol dar nematė. Vien Vokietijoje, į rytus nuo Oderio Neisės upių prieš karą gyveno apie 10,000,000 vokiečių. Su evakuotaisiais iš didmiesčių tas skaičius pakilo virš 11 milijonų.

Daugiau negu pusė šių žmonių tomis dienomis buvo pakeičti. Didžioji dalis apeidami Berlyną veržėsi į Brandenburgo provinciją, lyg į žarną, kuri vis siaurėjo. Vienintelė viltis tebuvo gen. Wenck ir 12-oji armija. Tik pralyti, tik per Elbę persikelti. Tik nuo rusų pabėgti. Pas amerikiečius.

Ar vyrai šio generolo, kurio vardas visų viltį palaikė, pajėgs atlaikyti tą siaurą laivą ruožą į vakarus? Ar jie pajėgs pasipriešinti rusams, kol visi išsibėgs?

Tuo metu, kai Rytinės Vokietijos gyventojų minios alkamos, vargamos ir mirdamos Brandenburgo provincijos keliais bėga, vidury Berlyno sėdi 680 SS vyrų. Jų pareiga saugoti gyvybę, kuri su visu tuo, kas aplinkui dedasi, nieko bendro nebenturi — Adolf Hitlerį gyvybę.

Šiame mėnesyje...

... viename miškelyje prie Potsdamo puolantieji rusai tanko T-34 priekyje pririso Raudonojo Kryžiaus sėsę kaip skydą nuo kulnų...

... Miunchene — mieste ir apskrityje — prie kortelių davinio gauna kiekvienas asmuo papildomai po vieną svarą rauginių kopūstų...

... naktį į balandžio 10 d., Flossenburg koncentracijos stovykloje pakariami admiralas Canaris, generolas Oster ir teologas Dietrich Bonhoeffer...

... naktį iš 12 į 13-ą balandžio miršta JAV prezidentas Roosevelt...

... naktį iš 16 į 17-ą balandžio, dviejų torpedų kiliudytas, ties Stolpmuende paskęsta vokiečių keleivinis laivas "Goya". Iš 6488 karių, sužeistųjų ir pabėgėlių, išsiviešėjo 165 asmenys...

... užimame Aachene sužudomas, specialiai pasigatų atnatininkų, amerikiečių paskirtas burmistras Frans Oppenhoff...

... balandžio 8 d. 1945 m. Buchenvaldo koncentracijos stovykloje yra 80,813 kalinių. Iš jų 34,000 dirba karo pramonėje už stovyklos ribų...

... balandžio 18 d. į Frankfurt prie Oderio atsikrenda iš Maskvos taip vadinamoji Ulbricht grupė...

... balandžio 10 d. J. Goebbels, laikraščio "Das Reich" rašo: "... jei aš į kiekvieno vokiečio vidų įlysti galėčiau, aš įdečiau jų visų sieloje kovos laikų ugnį ir fanatišką pasitikėjimą galutine pergale ateinančių trijų mėnesių bėgyje."

Tuo tarpu Goebbelsas įlindo į Reicho kanceliarijos bunkerį pas savo fiurerį ir pas 680 SS vyrus, kurie gliafi po Berlyną, be darbo sėdėdami, tikėjosi tėvynės išgelbėjimo.

Apie paskutines savaites fiurerio bunkeryje yra daug rašyta. Tačiau tik dabar, 12-kai metų prasilinkus, tėra pakankamai istorinės medžiagos, kad būtų galima susidaryti tikslų vaizdą, ką Hitleris tomis dienomis pergyveno ir apie ką jis dar svajojo.

Hitleris jau ilgą laiką buvo ligonis, o 1944 metų rudens bėgyje jo sveikatos stovis dar smarkiai pablogėjo.

Gruodžio mėn. gale jo nuolatiniai galvos skausmai sustiprėjo. Skrandžio traukuliai padąžnėjo. Negalavimai gerklėje grįžo. Tačiau Hitlerio pasitikėjimas savo asmenų gydytoju Morell buvo nepajudinamas.

Prof. Brandt, kuris 12 metų buvo antruoju Hitlerio gydytoju, staiga nuo visų pareigų buvo atleistas. Trumpam laikui pralinkus, fiurerio įsakymu, buvo suimtas ir nuteistas mirti. Taip Morell išlaikė savo poziciją ir toliau gydydamas (prieš kitų gydytojų patarimą) savo gamybos tabletėmis ir injekcijomis, be kurių Hitleris negalėjo apsieiti.

Hitleris negulėjo, bet vaikščiojo. Visi, kurie tik jo gyvenimo paskutinių šešių mėn. laikotarpyje jį matė, laikė jį neabejotinai ligoniu.

— Jo eisena buvo sunki, visa kairioji kūno pusė drėbėjo. Laikysena palinkusi.

— Guderian rašo:

Jo judėjimai buvo nepaprastai lėti. Norint atsistoti, turėdavo kas nors kitas jam kėdę pristumti...

Pagalau saušio mėn. Hitleris išvyko porai dienų į Bad Nauheim. Tačiau prasidėjus rusų ofensyvai jis grįžo atgal į Reicho kanceliarijos bunkerį.

Prieš 500 m. Maskvogaloje

"Lietuvių imperatorius" Algirdo mirties sąkaltės proga

Prieš 500 metų, 1377 m. Maskvogaloje, Uknagvy, Birkas ir Ryga, maždaug už 25 km. nuo Vilniaus, sena vietovė Maskvogaloje yra tik bažnyčiomis, valstais centras. Tai paprastas lietuviškas miestelis, atrodo, neturintis istorinio garso, kokį turi kiti aplink Vilnių esą miesteliai — Kernavė, Alšėnai, Krėvė, nekaltant apie Trakus. Tačiau, kaip istoriką Dr. V. Sruogienę teigia, Maskvogaloje yra miręs ir palaidotas didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdas.

Dr. A. Šapokas istorijoje nurodė, kad D. L. K. Algirdas yra miręs Vilniaje 1377 m. Lietuvių Enciklopedijoje irgi tik mirties metai padooti. Tuo tarpu Dr. V. Sruogienė yra drąsesnė: ji nurodo ir mėnesį (žūr. 1957 m. gegužės mėn. Karj).

Toks mūsų istorikų "nesutariamas" yra vertas dėmesio, skatinantis Lietuvos istorijos mėgėjus daugiau domėtis istorijos puslapiu, jos "smulkmenomis".

Štai Dr. V. Sruogienės studijos "Didysis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas ir Maskva" ištrauka:

"ALGIRDAS MIRTIS — MASKVOS IŠKILIMO PRIEŽASTIS"

"Algirdas mirė 1377 m. gegužės mėn. pabaigoje. Jis

Jis retai apsisėdavo šią milžinišką betono slėptuvę. Tik sausio mėnesio pabaigoje padarė "kelionę" aplankydamas Goebelo šeimą tame pačiame Berlyne. Tai buvo jo pirmas apsilankymas pas Goebelus kaip paskutinį penkerių metų. Ir tai buvo ženklas, kad Berlyno gauleiteris vėl turi piną jo malonę.

Hitleris atvyko su savo asmenine sargyba iš šėlių SS karininkų, savo adjutantu ir savo tarnu. Šis nešė krepšelį, kuriame buvo pakietukas suaugę pyragaičiai ir termoso borka su kava. Ši keista draugija praleido popietę besikalbėdami apie praėjusias kovas laikus ir apie planus Berlyniui statyti.

Hitlerį apvalė ir vienas iš jo trijų sekretorių. Kartą jie dviese pietavo. Iki trečios valandos ji turėjo jo laukti. Atvyko biografinis portretas ir sėdėjo prie stalo susirūkęs. Staiga ėmė skęsti, kad jis nebegali niekuo besipatikinti.

— Štai, net jo asmeninis adjutantas (Albrecht Bormann, brolis Martin Bormanno) neįvykdė jo tiesioginio įsakymo sustiprinti bunkerį.

Hitleris rėkavo:

— Visi man meluoja. Visi išduoda mane. Aš turiu pražūti. Net tie idiotai gydytojai norėjo mane pašalinti. Kas iš manęs būtų likę be Morell, to tie ponai neklusė. Jei man kas nutiktų, Vokietija liktų be fiurerio, nes įpėdinio neturiu. Pirmasis išėjo iš proto (Hess), antrasis nustojo visos tautos simpatijų (Goering), o trečiojo nemori partija (Himmler). Be to šis tam visai netinka, nes Himmleris yra žmogus be dvasios.

Tomis savaitėmis jis niekuo nebeįsitikinė ir vis kartojo Fridriko Didžiojo išsireiškimą:

— Kuo labiau aš pažįstu žmones, tuo labiau mėgstu šunis.

Kovo mėn. 19 d. Hitleris davė kategorišką ir iki smulkmenų išdėstytą įsakymą, vėliau srityse, kur tik priešas įsiveržė, tiek rytuose, tiek vakaruose, sunaikinti visas susilekimo priemones, vagonus, sunkvežimius, tiltus, užtvankas, dirbtuves, įmones. Jis liepė pakviesti ministrą Speer ir jam pasakė:

— Jei karas bus pralaimėtas, žus ir tauta. Šis likimas yra nepakeičiamas. Nėra reikalo rūpintis kas tautai vėliau bus reikalinga jos primityvių gyvenimui. Priešingai, geriau yra patiemas viską sunaikinti ir sau galę padaryti, nes tauta pasirodė silpna... Vien menkaverčiai karą pergyvens.

Kai tomis dienomis Speer kartą norėjo vienas su Hitleriu pakalbėti, šis nesutiko sakdamas:

— Jūs norite man pasakyti, kad karas pralaimėtas ir aš turiu jį užbaigti... Jūs turite suprasti, kad aš nemoriu nei vieno priimti "tarp keturių akių". Kas su manimi taip nori kalbėti, tas visuomet man ką nemalonius pasakys. O to aš nebegaliu daugiau pakelti.

Jo pokalbiai darė vis vienąpusiškumą. Pakartotinai pasakodavo apie tuos pačius įvykius, plačiai kalbėdavo apie šunų drešę ar nagrinėdavo dietos klausimus.

Karaliai Hitleris nebūtų jokios nuovokos. Po 1944 m. gruodžio mėnesio nepasisekusios Ardenų ofensyvos tebuvo beprasmiškas planavimas. Laikas karinės padėties aptarimų rūpindavo smulkmenomis, diskutuodavo vietinio pobūdžio operacijas. Tarpais didėdavo prisiminimai arba beprasmiškas kaltindavo kitus. Kai Sopp Dietrich, savo laiku būvęs jos asmeninės apsaugos pajėgų (Leibstandarte) vadas ir dabartinis 6-os SS šarvuotųjų armijos vyriausias vadas, rusų buvo sustatęs iki Vienos, Hitleris pasakė jam sekantią telegramą:

"Friedrich, manau, karali, nekovojo taip, kaip padėtis to reikalauja ir įeiko, kad ginklo SS divizijoms Adolf Hitler. Das Reich Telenkopf ir Hohenstauffen būtų nušauti rankovėmis užrašai."

Dietrich, gavęs šį pranešimą, sušaukė savo divizijų vadus, numetė telegramą ant stalo ir pareiškė:

— Tai yra atlyginimas už visą tai, ką mes praėjusių 5-ųjų metų laike nevoikėme...

Balantė mėnesyje Hitleris Reichas tesusidūrė iš 150 km. plotio koridoriaus Vokietijos viduryje. Hitleris stovėjo savo keliu pabaigoje. Jis tai žinojo, bet nenorėjo net sau pačiam prisipažinti. Jis dar vėlė stebėjo. Stebėjo, kuris vadovai 12-ji armija, — Wenck armija.

(B u s d a n g t a s)

labiau ligoninės paskutinis "Lietuvių imperatorius" Vytautas Didysis. Dėl jo valdovo amžius buvo per trumpas įvykdyti milžiniškus Lietuvos planus... Kalbant apie prieštą, kurios vėliau nuklė Maskvos likimą, reikia nepamiršti ir kitų pagrindinių priežasčių:

1. Geografinė padėtis: Rusijai nereikėjo gintis nuo žiaurės baltųjų meškių, rėmėjų ar "samojėdų". Sibiras grėsė nesudėt.

2. Maskvai teko kariauti tik viename fronte — prieš Lietuvą ir kiek prieš totorius, tuo tarpu Lietuvai visą laiką reikėjo jėgas elkvoti rytuose ir vakaruose.

3. Maskvai jau prieš 500 metų pavyko palmti į vienas rankas pasaulinę ir bažnytinę valdžią — didysis Maskvos kunigaikštis, vėliau Rusijos caras, buvo kartu ir stačiatikių bažnyčios galva, panašiai kaip Anglijos karalius anglikonų bažnyčios galva, Vokietijos kaizeris — protestonų, turkų šachas — musulmonų ir t.t.

4. Lietuvos valdovai buvo per dideli tolerantai, valstybei susidedant iš kelių tikybas išpažintųjų gyventojų.

5. Lietuvos valdovai neįvedė vienos valstybinės lietuvių kalbos.

6. Lietuvos smukimą galiausiai nuklė egoistinė sąjungininkės Lenkijos politika.

Ed. Karnėnas

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

VAKARAI SU RYTAIS VARŽOSI

(Ašmė iš 1 pal.)

Kitų politikų "Bismarko" grįžo į Bonną su naujomis viltimis ir Eisenhaueris gerokai padrasintais. Jie keturi šidieji vasarą rinkais svarstyti Vokietijos reikalus, tai tik kancelerio nuopelnas. Su tuo planu, ko amerikiečių, jau sutinka ir britai.

Tačiau amerikiečių ir kitų vakarų kraštų politinės galvos vis dažniau kelia mintį — o ką gi atneš rugsėjo 15 d. rinkimai į Vak. Vokietijos parlamentą?

Šiuo metu atrodo, kad Adenaueris gali laimėti. Ir jis pats tuo tikras ir greitai laiku numatomos jo ligos kelionės traukiniu per visą Vokietiją su trumpomis rinkiminių kalbomis, turės ir tikslą parodyti, kad vokiškasis "der Alte" jau visai atkūpęs po 1955 m. ligos ir vis dar energijos kupinas.

Socialistų Ollenhaueris tikisi, žinoma, pergalės, tačiau, dabartiniam kanceliui esant gyvam, neatrodo, kad anas laimėtų. Šiaip ar taip, vakarai vis meldžiasi, kad "der Alte" išgyventų dar bent penkeris metus, nes priešingu atveju, gerokai paslytų visa vakarų strategija Europoje. Žinoma, yra tokių, tik belaukiančių šio natūralaus gyvenimo įvykio — mirties, kuri aplankytų tą taip reikalingą vakarų stiprybę ir vyrybę. Ir tie vis belaukiantieji yra susėdę vienoje vietoje — Kremliuje...

Puola NATO silpnasias puses

Visa eilė europinių politikų ir kancleris Adenaueris, besilankydami Washingtono bei prezidento ūkyje kreivė dėmesį į vis daugiau rūpesčių keliančias silpnas Europos gynybos organiza-

cijos — NATO — puses.

Pradeda mūrmėti ir europiniai mokesčių mokėtojai, nes jų pajamų dalis eina NATO išlaikymui. Kai kurie Europos politikai lankė NATO štabe, ir štai ką jie patyrė — sausumos divizijų esama tik 15 ir kovai pasirengę tėra amerikiniai daliniai. Prancūzų divizijų skaičius sumažėjęs ligi vienos. Dar vis nėra susitarta dėl ginklų suvienodinimo.

Išvairūs europiniai NATO nariai sakosi galį susimobilizuoti per tris ligi 45 dienų... Tuo tarpu, kaip žinoma, atominio karo atveju pasirengimas kovai skaičiuojamas ne dienomis, bet valandomis. Nesanti koordinuota ginklų gamyba. Štai pavyzdys: prancūzai išleidę net 30 milijonų dolerių pasigaminti naujai raketai ir pasirodė, kad... JAV su britais tokį ginklą jau turi.

Tokie klausimai kelia vis daugiau nerimo. Jie verčia ir kai ką įspostis.

Gomulka — žmogus ant vielos

Nėra paslaptis, kad dabartinio lenkų "boso", 52 m. amžiaus Vladislavo Gomulkos politika gerokai patinka amerikiečiams bei jų sąjungininkams. Ir kai praėjusio mėnesio antroje pusėje jis su "premjuru" Cyrankiewiczium pusiau slapta lankėsi Maskvoje, būta spėjiojimų, kad Kremlius nutaręs Gomulką pažaboti.

Kaip yra iš tikrųjų? Ar šio, seno ir aršaus komunisto, norinio vesti Lenkiją savo keliu į socializmą, padėtis pablogėjo? Šiuo metu į tai sunku atsakyti, tačiau faktas, kad dėl Lenkijos dabar varžosi ir rytai ir vakarai.

Gomulkai daug kas pavyko. Kad ir stalinistų išvaikymas. O jei jis tvirtint laikos ir sugeba šypsodamasis atsakyti į Chruščiovo ar kitų grąsinimus, tai turėtų būti dėkingas dvims veiksniams. Jie yra — Lenkijos geografinė padėtis ir antirusiškai nusiteikusių gyventojų simpatijos jam pačiam.

Lenkų, sugelbantių gaivališkai ir romantiškai kelti revoliucijas, sukilimo bijosi ne tik Gomulka, bet ypač Maskva. Ji gerai žino, kad tokiu atveju galėtų būti uždaryti visi pristatymų keliai per Lenkiją į rytinę Vokietiją.

Iš kitos pusės, Kremliaus vadus nukratė šurpas, kai jie bėjęgiškai stebėjo visas Gomulkos reformas — religijos laisvės įstatymą, kardinolo Višinskio paleidimą, ūkių visiško kolchoziniui sustabdyti, slaptesios policijos teroro sulaukymą, stalinistų išvaikymą ir valdžios.

Tačiau reikia atminti, kad Lenkijos ūkinė padėtis ir toliau labai pasilėjusi. Auga nedarbas, maisto atsargų nedaug, o jų pristatymas daug siejasi su Maskva. Tikrumoje, Lenkija ūkiniai žymiai priklauso nuo Kremliaus malonės.

Balansą čia stengiasi išlyginti JAV, susitarusios su Gomulkos delegatais pasiūti 95 mil. dol. vertės maisto, mašinų ir kitų gėrybių. Bet dar tenka laukti Kongreso sutikimo, o nemaža jo narių priešijasi norui šelpi komunistinį satelitą...

Sakoma — Gomulka yra atsidūręs pavojingoje padėtyje ir dėl pačių lenkų komunistų partijos skilimo. Vieni, stalinistai, link visiška pasiduoti Kremliaus įtakai bei kontrolei, kiti — vadina mieji "revizionistai", trokšti Lenkijai dar daugiau laisvės, nepriklausomybės nuo Maskvos. Ir tuo būdu, šis kovotojas už "lenkiškąjį komunizmą" privalo laviruoti tarp dviejų frontų, nepasiduoti nei viena, nei kita puse, virsta žmogumi, pavojingai einančiu augštai nuties ta viela...

Sunku pasakyti, ką atneš Maskvos pasitarimai, bet tik aišku, kad Chruščiovas su sėkais vis nerimsta, besebėdamas Gomulkos, "nepriklausomojo lenko" išdaigas. Ar Gomulka toliau laikysis, parodys artimiausio mėnesio ir gruodžio, kai Lenkijoje įvyks kita komunistų centro ko-

miteto sesija. O tuo tarpu Gomulka laikomas simboliu rytų — vakarų kovos — kas įsigalės, rinkinę turinčioje Lenkijoje?

Chruščiovas rodo tvirtą ranką

Politiniai vakarų stebėtojai Londone, Paryžiuje ir Washingtono neseniai priėjo išvados, kad Nikita Chruščiovas gerokai pakilo augstyn ir neabejotinai dabar turi daugiau įtakos už kitus 10 prezidiumo narių.

Atkreipiamas dėmesys į tai, kad visi pastarieji sovietų posūkiai buvo Chruščiovo vadovaujami. Pvz. posūkis į žemės ūkio pakėlimą, dabar industrinė reforma, naujovės su valstybės paskola, atseit — finansinė politika — visur žymus Chruščiovo vaidmuo.

Ne kas kitas, kaip jis vadovavo vengrų numalšinimui, atsargiai laikysenai su lenkais, sovietų manevrams Art. Rytuose... Kai kas ir spėlioja, kad Chruščiovas pamazų virstas nauju Stalinu...

O iš Maskvos pranešama apie tokias naujoves: sovietinė spauda vis daugiau vietos skiria Chruščioviui. Matoma vis daugiau jo paveikslų, augstieji pareigūnai vis dažniau kelia Nikitą su "premjuru"...

Tačiau, kaip pabrėžia stebėtojai, bent vieno dalyku Chruščiovas skiriasi nuo Stalino — jis, bent kol kas, neturįs savo žinioje slaptosios policijos...

Su mėsa ir sviestu griausime kapitalizmą...

Tuo metu, kai visa sovietija sąmoninama, kaip svarbų žygi atliko partija bei vyriausybė, decentralizuodama pramonę, Kremliaus vadų dėmesys krypta į ūkio pakėlimo būdas. Tas pats Nikita Chruščiovas, šiomis dienomis Leningrade susirinkusiems žemės ūkio darbuotojams sušuko — Draugai, pasiekimai žemės ūky mus įgalina pasiekti didžiulį tikslą, pasivyti JAV mėsos, pieno ir sviesto gamybą... Ir nežiūrint, kad sovietiniai žemės ūkio sunkumai, apie kuriuos Nikita šnekėjęs prieš trejetą ar ketvertą metų vis dar nesų nugalėti, tačiau jis manęs, kad ir ekonomistų apskaičiavimų nepaisant, reikią pralenkti ir savo jėgas...

1961 metais turėsią sovietams atnešti pergalę sviesto bei mėsos gamyboje. Tais metais jie gaminsią jau daugiau nei šio, atsilikusio kapitalistinio krašto, žemės ūkis. Tuo tarpu, kaip komunistų "bosas" turėjo pripažinti, pažangiausiame pasaulio krašte — S. Rusijoje — žemės ūkio gamyba taip atrodė: per pastaruosius metus sovietuose pagaminta 71 svaras mėsos vienam gyventojui, gi JAV net 226 svarai. Pieno pagaminta 259 kvortos, o Amerikoje — 362 su puse kvortos, o sviesto vienam gyventojui sovietuose teko 6 svarai, gi JAV — 8 su puse svarų...

Optimizmas žmogui, matyti, daug reiskia, nes Chruščiovas, kaip paprastai orkaniskai nesuvaldęs savo žodžių srauto, žemės ūkio darbuotojams šaukė, kad, girdi, kapitalistų neįmanoma praukėti. Juos tik kapai galėsią išgydyti... O sovietinė programa sviesto, mėsos ir pieno srityse esanti tas pats, kaip vandenilio bombos išsprogdinimas... Jei sovietai pralenksią amerikiečius mėsos, sviesto bei pieno gamyboje tai, girdi, kaip torpedų paliešti turės grūti kapitalizmo stulpai...

Tai didelė naujovė. Vis dėlto, vakaruose esą sovietų gyvenimo stebėtojai labai abejoja, kad Chruščiovas su savo nepažabotu optimizmu galėtų žymiai pakelti sovietijos gyventojų gerbūvį, jau nekaltant apie kapitalizmo sugriovimą.

Kas yra stebėjęs galvijų ūkį bei pieno gamybą S. Rusijoje, tvirtina, kad jie kai kuriose srityse esą žemiau eary laikų lygio... Ir dėlto Chruščiovo žodiniai greičiausiai nuneis vėjas, nes anot jo paties pacituoto so-

IŠ LIETUVOS RAŠO

Nueinu į bažnyčią gegužinėms pamaldoms. Kasdien labai daug žmonių susirenka. Visi giedame: "Marija, Marija, skaistiausia lelija"...

Taip gražūs žodžiai toliau seka, tik, deja, neišsipildo...

Mano paltas 17 metų senumo. Dažnai galvoju, kodėl medžiaga nebūna 3 pusių... (Galima būtų dar į vieną išversti).

Jacob E. Hines

paskirtas Clevelando rajono vedėjų garsaus ežerų turistinio laivo Aquarama, kuris priklauso Michigan-Ohio Navigation Co.

Aquarama, apie kurį jau esame anksčiau rašę, nori sudaryti turistiniams keleiviams daug malonumo, keliaujantiems be automobilio ar su automobilium iš Clevelando į Detroitą arba priešingai. J. Hines yra 51 m., ilgai dirbė vadovaujamą darbą WHK ir WTAM — WNBK.

no rusiško priezdžio, "šuo sulaja ir vėjas nuneša jo garsą..."

Nikita "šviečia" amerikiečius

Kaip jau spėta, Chruščiovas savo pasikalbėjimu su trimis JAV žurnalais, kurį praėjusį sekmadienį perdavė amerikiečių televizija bei radijas, kalbėjo apie sovietų gerus norus bei taiikos pamilimą.

Ir jei tas valandinis pašnekesys virto šios savaitės svarbiausia tema politiniuose Washingtono bei kitų sostinių sluogsnuose, tai dėl kelių išdėmetinių Nikitos išsireiškimų.

Nieko naujo jis nepasakė, kalbėdamas apie sovietų pasiryžimą pasivyti JAV, tą "turtingą kraštą", sviesto, pieno ir ypač mėsos gamyboje. Tačiau buvo jau įdomiau patirti, kad praėjusiais metais Ukrainoje menkas buvęs kviečių derlius, dar įdomiau, kad ne sovietai, bet JAV esančios užsidariusios... geležinė uždanga. Ir įdomiausias Kremliaus valdovo plepamosios bombos išsprogdinimas, bent amerikiečių akyse, buvo tas, kad jis išpranašavęs, jog "tiksų anūkai Amerikoje, esu tikras, jau gyvens socialistinėje sistemoje"...

Didžioji Chruščiovo interview dalis buvo ne kas kita, kaip sovietinės propagandos pakartojimas. Pvz., kad sovietai ištraukė savo karinius dalinius iš centrinės Europos (apie rytinės Europos pavergtus kraštus JAV žurnalai neišdriso paklausti...) tik amerikiečiams pasitraukus iš V. Vokietijos ir kt. kraštų arba kad komunistiniai režimai Europoje remiasi ne sovietiniais durtuvais, bet siejasi su... tautų valia. Ir todėl gaila, kad amerikiečių klausytojų bei žiūrovų masės turėjo visai be reikalo virškinti įgrisusią Kremliaus propagandą bei stebėti, kaip Maskvoje patirta, kasdien skutumą išputusį Nikitos veidą...

Teks keisti T. Rytų politiką?

Tie svaiciojimai per kelias dienas visai išblės, kaip nublunka visi Kremliaus propagandiniai burbulai. Šią savaitę ir neabejotinai artimiausioje ateityje ypatingai šio krašto politiniai sluogsniai bei viešojo nuomonė jau žymiai rimčiau rūpintis, ką daryti su JAV politika abiejų Kinijų požiūriu.

Po Formozos riaušių, praėjusią savaitę britų ir kitų Vakarų valstybių nutarimas atpalaiduoti prekybinius varžtus su raudonąja Kinija gerokai nepatiko Washingtonui. Šios savaitės pradžioje krašto sostinėje pradėti pasitarimai, komentatorių spaudimas (W. Lippmann) ir kt. rodo, kad pamazų einama prie ligšiolinės, kietos politikos peržiūrėjimo. Pagrindiniai ji nebusiantį pakeista, patikrino Dulles, bet... jausdamas izoliaciją iš išorės, JAV jau rimtai gali imtis keisti savo nusistatymą abiejų Kinijų požiūriu.

Čia yra žemės satelito paleidimo raketa (viršų) ir raketos išmetimo įrenginys (apačioje). Dabar atliekami paskutiniai bandymai Baltimorėje, kur jos statomos. Po to bus parvežta į Floridą, iš kur į ordvės bus išauktas žemės satelitas. Raketa yra 72 pėdų. Satelitas bus užmuštas ant raketos smatgalio.

SENIAU IR DABAR

Perdidelis biudžetas

K. S. KARPIUS

Hoovero rekomendacijos — tik ne mums...

Trumanui prezidentaujant Kongresas pavedė buvusiam respublikonui prezidentui Hoover išnagrinėti visą valdžios tvarkymo sistemą, nes, su prezidentu Rooseveltu valstybės kaštai kilo ir kilo.

Rūpėjo kur nors rasti taupymo pagrindą. Ir Hoover komisija, apie tris metus tyrinėjusi, patiekė smulkų raportą, kurio laikantis valstybė gali sutaupyti bilijonus dolerių.

Koks buvo naujai išrinkto prezidento Eisenhowerio didžiulė misija, ir bendrai respublikonų džiaugsmas, kad jų partijos žmogus patiekė tokį aiškų valstybės pinigų sutaupymo planą!

Tačiau dabar matome, Hoovero planas respublikonams buvo naudingas ir girtinas kai demokrat valdė ir kai žmonės nerimavo, kad mokesčiai perdideli. Bet kai atėjo respublikonas Eisenhower, Hoovero pasiūlymai visai užmiršti. Dar ko gero, jei Hoover, jau apie 85 metų žmogus, dar gyvens, susilauks pajukos iš savo naudingo darbo.

Hoovero taupymo rekomendacijos pasirodė jau nesamoniškos, nes Eisenhowerio biudžetas, liepos 1 dieną prasidėjusiems naujiems metams yra toks didelis, kokio niekad nebuvo taikos metais.

Dabar jau šešeri metai po Korėjos karo, ir penki metai po Trumano prezidentavimo, prieš kurį Eisenhoweris kandidatavo kaip 1951 metais skelbė, kad grąžins šaliai ekonomiškumą, taupumą, ir sumažins gyventojams mokesčius.

72 bilijonai dolerių!

Be kelių šimtų milijonų dolerių, Eisenhowerio biudžetas sekančioms metams siekia beveik 72 bilijonus dolerių. Ir tas iššaukė gyventojų nepasitenkinimą, o taip pat ir kovą kongrese. Nors senatą ir atstovų rūmus sudaro demokratų dauguma, kuri logiškai tik ir turi neigti priešingos partijos prezidento darbus ir biudžetą, bet ir patys didieji respublikonai, kaip senatorius Knowland — respublikonų mažumos vadas senato, o taip pat ir kiti reikalauja prezidentą mąžinti biudžetą, nes jie atsisako jį tvirtinti.

Gelbėdamas savo poziciją Eisenhoweris poros savaitę bėgė kalbėję per televiziją ir krašto gyventojus, teisindamasis ir įrodinėdamas, kad biudžetas tik toks didelis tegali būti priimamas, jei norima išvengti kraštui pavojaus iš sovietų pusės. Geriau, jis sako, leisti dolerius ir duoti draugingoms šalims paramą doleriais, negu amerikiečių kareivių kraują lieti.

Bet ir tokie jaudinantieji privedžiojimai nenuramino nei visuomenės, nei spaudos nei kongreso. Prezidentas buvo įspėtas nevykdyti savo samanyto ieškoti biudžetui pritarimo visuomenėje; buvo sakytas, kad jis susilauks tik didesnio priešinimo, kas ir pasireiškė, pasakius tas dvi kalbas per televiziją. Įvairių departamentų veiklos kaštai — greta krašto apsaugos, militarinių jėgų išlaikymo ir apginklavimo, sudaro dar savas dides bilijonines sumas, kurias prezidentas ir jo kabineto sekretoriai atsisako mąžinti.

Ohio senatorius Frank J. Lausche (iš Clevelando) man rašo, kad sekančių metų biudžetui Eisenhoweris įjungė 16 naujų priedinių sričių, kuriomis iki šiol federalė valdžia neužiūrėjo ir kurioms dabar pridėta šimtai milijonų daugiau.

Kiek valdžios veikla kaštavo seniau

1932 metais, Hoovero paskutinis prezidentavimo metais, vi-

šos federalės valdžios veikla reikalavo tik \$6,600,000,000 metams. Rooseveltui prezidentaujant, dar karui neprasidėjus, 1940 metais kovai su bedarbe skiriam daugiau pinigų, biudžetas pašoko iki \$9,200,000,000.

Antrojo pasaulinio karo eigoje, 1945 metais, karo vedimui ir visų sąjungininkių valstybių apūpinimui, biudžetas išliko iki \$98,400,000,000. Bet 1948 metais, Trumano laiku, vėl nuslugo iki iki \$33,000,000,000.

Korėjos karui vesti 1951 metais biudžetas vėl pašoko iki \$98 bilijonų.

Korėjos karą baigus biudžetas sumažėjo, ir dar buvo žadama mąžinti, ypač tuo respublikonai prašė išrinkti Eisenhowerį prezidentu. Eisenhoweriui pirmais metais sumažinus kaštus, biudžeto suma buvo \$65,560,000,000. Bet po to vėl palengva didinta iki dabar, kada išrinktas antram terminui Eisenhoweris sumanė padaryti rekordą pinigų leidime.

Žinantieji įrodė, kad bilijonai eikvojami. Pav. karinėje srityje, kur nors kariuomenės, jūrų laivyno ir oro laivyno vadovybės galėtų būti sujungta po viena vadovybę. Dabar jos kiekviena atskirai biudžetui teikia, lenktyniuodamos viena su kita, karo ginklus ir savo karinius lėktuvus statydinasi, viskam dvigubai pinigų leidžia. Užsakymus daugelio dalykų, kaip pav. ginklams dalių, perka keliasdešimčiai metų, nors kas antras, trečias metas nenaudotas karo ginklus atmeta, pavadinę "pasenusiais" ir naujus užsako. Aišku, kad tos dešimtims metų supirktos dalys ateity naujiems pabūklams netiks.

Visuose departamentuose tarnautojų perpildyta tiek, kad jų algoms dabar reikia tiek pinigų, kiek 1930 metais visos krašto valdžios veikla atsiėjo. Valdininiai ir tarnautojai Washingtono vienas kito nesuigauja, neranda savo viršininkų, kurie galėtų pasakyti ką kas turi veikti.

Bergždi eikvojimai yra dar ir tokie: šešios atskirų departamentų komisijos leidžia milijonus dolerių padidinti šalyje paukštinkystės ir jos produkcijos. Septinta komisija dirba leisdamas milijonus supirkdama kiaušinių pėrviršių ar tą pėrviršių pašalindami, kad nesudaryt rinkoje perdaug kiaušinių...

GEROS ŽINIOS VISIEMS
KURIE NORI SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ AR
KITAS SSSR DALIS

Po didelių šios firmos pastangų INTOURISTAS vėl patvarkė, kad vartoti drabužiai siunčiami į Lietuvą ir kitas SSSR dalis būtų vertinami kaip nešioti. Nuo gegužės 1 d. vartoti drabužiai šios firmos įstaigose bus įvertinami realistiškai, tad

NEREIKĖS MOKETI UŽ NESIŪTUS DRABUŽIUS tiek, kiek už naujus, o tik tiek, kiek tie drabužiai verti vietos rinkoje.

Parcel Department

GLOBE TRAVEL SERVICE

Tinkamesniam klijentų patarnavimui turime įstaigas:

PHILADELPHIA 6, PA.

716 Walnut St., Tel. LOmbard 3-3455.

Kasdien 9-5, trečiadieniais 9-8 val.

CHICAGO 32, ILL.

4102 Archer Ave. Telef. FRemont 6-6399.

Kasdien 9-7, trečiadieniais 9-5 val.

CLEVELAND, OHIO

1165 East 71 St. Tel. UTah 1-0807.

Kasdien 10-7, šeštadieniais 10-5 val.

GALITE SIŪSTI maisto produktus, rūbus, rūbams medžiagas, avalynę, vaistus ir kitus daiktus. Kiekvienas siuntinys apdraustas ir garantuojamas pristatymas be atakiro atlyginimo. Kiekvienas siuntėjas gauna gavėjo pasirašytą pakvitavimą.

Siuntiniai išsiunčiami skubiai, be atidėjimo ir pristatomi greitai kaip tik galima.

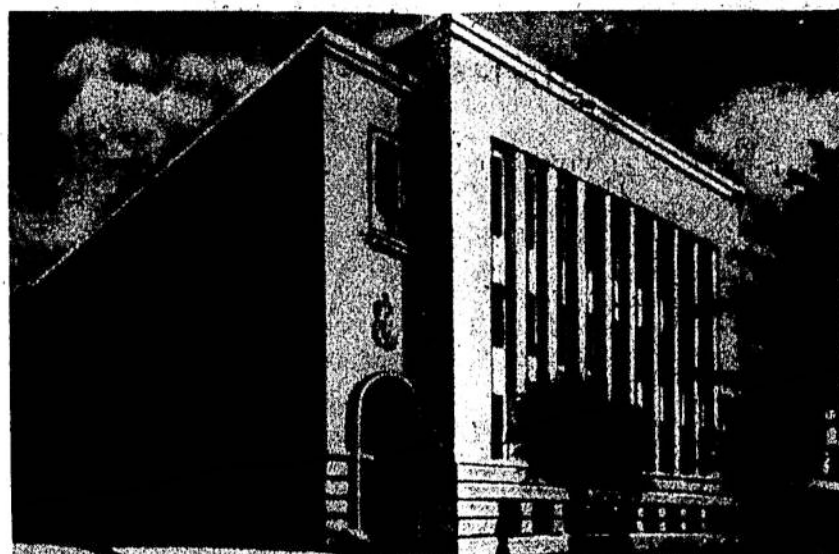
Veikiama specialiu susitarimu su INTOURIST (Maskvoje ir siuntiniai siunčiami į visas Sov. Rusijos dalis. Muitai apmokami čia, taip, kad gavėjas neturi primokėti.

Parcel Dep. GLOBE TRAVEL SERVICE savo įstaigose turi įvairių aukščių, maisto produktų ir kitų savo klijentų patogumui.

Siuntinius galite Parcel Dep. Globe Travel Service įstaigoms siųsti paštu, tuoj gausite sąskaitas ir jūsų siuntiniai bus sutvarkyti ir išsiųsti paskyrimo vieton.

Savo siuntinius siųskite per įstaigą, kuri savo pastikimumą įgijo 25 metų geru patarnavimu.

Prašykite informacijų ir katalogų.

Nepriklausomos Lietuvos statyba. — Prekybos ir Pramonės Rūmai Kaune.

Notų produkcijoje ir melagystėje niekas
Kremliaus nepavys

Nuo kovo mėn. pabaigos steigiamas vienintelis istorijoje reikšmingas atiteko Norvegijos min. pirm. p. Gerhardseni.

Vėliau Kremliaus notos pasiūlydė Europos, Art. Rytų ir į šiaur. Afrikos valstybes.

Galima būtų prileisti, kad pasiūstos notos kaimyninėms valstybėms, kaip Bulgarijai, "išaiskino" savo baiminimąsi, kad Kremlius ir turi baimintis savo šešėlio. Kodėl Kremlius siunčia grąsinančias notas toms valstybėms, su kuriomis visai neturi bendrų rubiežių ir randasi už "jūrių marių" nuo Sov. Sąjungos?

Notas gavo šios valstybės, o kaip kurios ir po kelias: Norvegijai, Lenkijai, Prancūzijai, Anglijai, Norvegijai, Belgijai, Olandijai, Amerikai, Jugoslavijai, Graikijai, Sov. Sąjungai, prieš įvairias religijas, tautybes, prieš savo generolus ir draugus, (savo ranka nušovė gen. Roehmą).

Visą laiką Hitleris nenorėjo kautis dviejuose frontuose. Nežiūrint visų jo nenorų, visvien turėjo rimtų kautynių net penkiuose frontuose: mušė jį iš vakarų ir rytų, iš oro ir jūrų, o viduje veikė pagrindžio armijos.

Kremlius į visą pasaulį išleido dešimtimis notų, net pagreitintu tempu, taip kad jų gavėjai net nespėjo į jas duoti atsakymų — nota, veja nota.

Toks notų gausumas lyg ir sakytų, kad Kremliuje vyksta kas tai nepaprasto.

Nereikia būti Pentagono ar NATO štabo aukšto rango karininku, o kiekvienas ir pilkas protaujantis žmogelis supranta, jei Kremlius išdrįstų paleisti nors vieną raketą, į tą valstybę, kuriai grąsino notomis, tai tą pačią minutę į Sov. Sąjungą pasipiltų ištisas raketų ir bombų lietus, viską paverčiantis į pragarą naikinimą. Sovietai tikrai

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIS metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

nebespėtų išleisti antrosios raketos.

Vakarai visai nebetiki Sov. Sąjungos Politbiurui, todėl skubiai ir ėmėsi visų galimų apsaugos priemonių, atidžiai seka visus jo ėjimus ir realiai padėti vertina, nes juk nuo to priklausys viso pasaulio ateitis.

K. M. Juozas Šarūnas

SKAUTAI

PAS ARGENTINOS SKAUTUS

(šks) Iš Argentinos gautomis žiniomis ten gyvenęs sktn. gen. T. Daukantas sutiko būti LSB Užsienio Skryžiaus ryšininku santykiuose su kitų tautų skautais tame krašte. Jam talkininkaus skn. V. Sviderskas. Tuo pačiu lietuviškai skautijai Pietų Amerikoje bus platesnis akiratis, nes naujasis skautiškas ambasadorius eidamas 73 metus yra pilnas jaunatviškos energijos, o be to turi plačius ryšius su kitų tautų visuomenininkais bei skautų vadovais.

Tarp kitko, mūsų skautai Argentinoje ryžosi talkininkauti LSB Džiamborės Fondui, išleisdami ispanų kalba leidinį apie lietuvių skautus. Tai bus labai vertingas lauktuvės mūsų džiamboristams Jubiliejinėn Džiamborėn Anglijoje išleisti. Lėšos šiam reikalui telkiamos pačių skautų bei jų bičiulių tarpe Argentinoje.

SKAUTŲ SUVAŽIAVIMAS

BUENOS AIRES

(šks) Gegužės 25-27 d. Buenos Aires mieste buvo užsieniečių skautų Argentinoje suvažiavimas. Suvažiavimą raštu pasveikino lietuvių skautai.

KORP! VYTIS RINKIMAI

(šks) Šių metų vyksta korespondenciniai Stud. Skautų Korpo Vytis centrinių organų rinkimai. Visiems vytičiams išsiuntinėti balsavimo lapai ir su jais surišta informacija. Balsai išsiunčiami rinkimų komisijai ne vėliau š. m. birželio 17 d. (pašto antspaudas) adresu: R. Kezys, 130 Hendrix St., Brooklyn 7, N. Y.

Šiuose rinkimuose Korpo Vytis valdybą kandidatais pasiūlyti: P. Abelskis, V. Germanas, A. Jakubauskas, J. Liubinskas, A. Marchertas, A. Mickevičius ir J. Ulėnas. Kontrolės komisijon

O VISGI VERTA

ir tikrai neturėsite nuostolio, jeigu susipažinsite su paskutinėmis naujienomis. Tai yra sekančios prekės, kurios pralenkia visas kitas gerumu ir pigumu.

RAŠOMOS MAŠINĖS kainos nuo \$60.00.

LAIKRODŽIAI šveicarų ir kitų firmų nuo \$10.00.

FOTO APARATAI vokiečių ir kitų fabrių nuo \$15.00.

PLUNKSNAKOCIĄ 14 kt. auksu garantija, 10 nuo \$7.50.

RADIO aparatai, su kuriais girdima beveik visos pasaulio šalys, žinoma ir iš VILNIAUS transliacijos, nuo \$45.00.

VAIKAMS vežimėliai, reto gražumo sportiniai ir nesportiniai drauge, vokiečių ir austrų firmų, kainos nuo \$40.00.

KATALOGAS išleistas, kuriame rasite lietuviškas plokšteles su 300 pavadinimų Kipro PETRAUSKO, KUTKAUSKO, ŠABANIAUSKO, DVARIONO, GRAUŽINIO, BICKIENES ir kitų dainininkų įdainuotes.

GAIDAS, KNYGAS, TAUTINIUS drabužius ir kitus liet. meno kūrinius. Visko suminėti šiame trumpame rašinėlyje neįmanoma.

Ką bepirktumėte pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telef. YA. 7-0477.

P. S. Prekės siunčiamos į visus pasaulio kraštus.

kandidatai yra — E. Rubelė, A. Juodkė, V. Ramantas, V. Kvedarė, R. Minkūnas, Garbės Teisman kandidatai — E. Kaminskas, E. Šilbajoris, V. Šilūpas ir B. Kulya. Garbės Gynėjo pareigoms kandidatuoja — H. Lukševičius ir V. Augulis.

PIRMOJI IŠKYLA

(šks) Geg. 26 d. Chicagis "Lituanicos" skautų tuntas Labdarų ūkyje turėjo smagią iškylą. Pradžioje sktn. J. Kaunas pravedė pašnekęs, po kurio 5 skautai davė įžodį. Priešpeltis užbaigtas žaidimais puiklame miške. Pietums atėjus pravestos virimo varžybos. Gryno oro sužadintas alkis ir skautų sugebėjimas jiems davė progos skaniai pavagyti šioje iškyloje, nes pietūs buvo gerai pagaminti. Vakarop pravestas lauzas, kurį pradėjo tautinio ugdymo vadovas ps. V. Vijeikis. Su maloniais įspūdžiais grįžta Chicago.

PAVASARINIS VADŲ
SĄSKRYDIS

(šks) Chicagos, Clevelando, Detroito ir kt. vietovių skautų vadovų ir sk. vadovų sąskrydis bus birželio 15-16 d. Linkų vasarvietėje, Christiana Lodge and Cottages, Edwardsburg, Mich. Nuo Elkhart gelež. ir autobusų stoties tik 6 mylios.

Programoje bus praktiniai sk. užsiėmimai ir prafimai. Pramaityta laiko diskusijoms, Sesierys bei Brolijos vadovų sueigoms. Tuntininkai-kės bei paskirų vietų vadovai atsiaveža pranešimus iš vietovių veiklos.

Sąskrydin kviečiami visi vadovai-vės, pradedant nuo skitinių aukštyn, — skautininkai, akad. skautai, vyr. skautės, sk. vyčiai ir atskirais atvejais kiti skautai tuntininkų nuodžiūra.

Sąskrydžio dalyvio mokestis už abi dienas \$7, kurių \$2 įmoka registruojantis iš anksto (iki birž. 8 d.) pas sktn. A. Klorienę, 1407 So. 48th Ct., Cicero, Ill. Kartu pranešamos žinios apie registruojamąjį — pavarde, vardas, patyrimo ir vyresn. laipiniai, pareigos ir įstoimo data sk. organizacijon. Dalyviai atvyksta uniformuoti. Patalyinės ir indų nereikia vežti. Sąskrydis pradedamas birž. 15 d. 10 val. ryto.

Iki pasimatymo jaučioje Linkų vasarvietėje — pavasario žalumai tviskančioje gamtoje!

Nesvarbu, ar jūs esate pėdžia, ar keleivis savo ar kemo kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinių apdrauda Skambikint: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,

agentas

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

Seniausias Kongreso narys, koks bet kada yra buvęs toj aukščiašioj JAV institucijoj, dabar turja 89 m. 8 mėn. ir 5 d. Tai senatorius Theodore Green (D.) iš R. I.

Kun. P. Džigoraitis pagerbimas

Buvę Schenfeldo stovyklos gyventojai š. m. birželio mėn. 23 d. 5 val. p. p. rengia šv. Jurgio parapijos salėje kun. Petro Džigoraitio sutikimo-pagerbimo pobūvį.

Visi buvę Schenfeldo stovyklos gyventojai ir Clevelando visuomenė kviečiami skaitlingai dalyvauti.

Pakvietimus galima gauti spaudo kioske ir pas rengėjus.

Baltic Delicatessen krautuvės savininkas

nori žymiai praplėsti savo prekybą. Reikalinga daugiau darbo rankų ir kapitalo. Besidomintieji prekyba prašome skubiai telefonuoti parduotuvėj žodžiu ar telefonu HE 2-2395. Pageidaujame ir žmonių iš Naujosios Parapijos ar iš St. Clair rajono, nes prekyba numatoma išplėsti ir tuose rajonuose.

Išnuomojamas kambarys

materiali arba senesnio amžiaus vyru. Galima naudotis virtuve ir vonia.

1370 Giddings Rd.
HE 1-8259

Ieškomas butas

2-3 kambarių, šv. Jurgio parapijos rajone. Pranešti: V. Zukui, 1334 E. 66 St.

CLEVELANDE APYLINKĖSE

ATRAUKIMAS I CLEVELANDO LIETUVIŲ

Mūsų tautinių šokių vakarai. Mūsų tautinių šokių vakarai. Mūsų tautinių šokių vakarai.

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus šaukiamas į visų patriotiškai nusiteikusių lietuvių širdis ir kviečia:

1. parodyti kaip galima didesnę tautinį draumingumą, kovinumą ir vienybę, visomis priemonėmis šalinant iš lietuvių tarpo bet kuriuos nesutarimus, ginčus ar kibirius;

2. galimai glaudžiau burtis į centrinės visuotinės Amerikos lietuvių organizacijas — Amerikos Lietuvių Tarybą ir Amerikos Lietuvių Bendruomenę — ir savo aktyviu dalyvavimu jose gyvinti jų veiklą bei gausiomis aukomis remti jų darbus ir žygius kovojant už tautos išlaisvinimą;

3. visomis progomis organizuoti ir pavieniai rodyti savo kasdieninį aplinkai bolševizmo pavojų pasaulio civilizacijai ir krikščioniškos kultūros pažangai;

4. vieningai ir visuotiniai remti mūsų besimokantį jaunimą, kurio apsišlavimas moderniomis mokslo žiniomis bus neįkainojamas turtas, kai iš gruvėlių teks atkurti naują nepriklausomą Lietuvos valstybę; jungti mūsų jaunimą į lietuviškąjį visuomeninį gyvenimą, kad lietuviškos idėjos nekada nesutirptų svečioje aplinkoje.

Lietuvos okupacijos ir didžiųjų trėmimų suakivačinti prisiminti bei kovos valiai ir nuotaikai stiprinti Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus drauge su latvių ir estų tautybėmis rengia Clevelande didžiulį protesto susirinkimą, kuriame kviečiame visus lietuvius galimai gausiau ir visuotniau dalyvauti ir drauge pareikšti savo protestą prieš mūsų krašto okupaciją ir tautos genocidinį naikinimą.

Protesto susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio mėn. 16 d., Engineering Building salėje, Ontario ir St. Clair kamps (ėjimas iš St. Clair). Pradžia 4 val. po pietų.

Tik visuotinis Clevelando lietuvių dalyvavimas protesto susirinkime parodys mūsų tautinį solidarumą ir nepalaužiamą vienybę kovojant su bolševizmu ir už Lietuvos išlaisvinimą bei atkreips svetimųjų dėmesį mūsų bylai.

Tautinių šokių šokėjų pasirodymas,

kurį rengė bendruomenės apylinkė, kad suteiktų kiek lėšų vykimui į Chicago, praėjo gražiai pasisekimu. Grandinėles jaunėjų šokėjai ir Čurionio ansamblio jau vyresnieji, pašoko elę matytų ir Clevelande dar pirmą kartą rodyti šokių.

Tik svečių galėjo kur kas daugiau susirinkti. Taisiogiai programos vedėjas p. Peckus pastebėjo, kad per daug šnekam apie lietuviškos išlaikymą, o praktiškai mažai darom. Kur sirenka mūsų jaunimas, kur reikia juos paremti, ten mūsų nėra.

Programą pajavirino svečiai serbai, pademonstruodami savo šokius. Deja, jie negali lygintis mūsų tautiniam šokiui. Jis per daug vienodas, šokavimu kiek laukia.

LOKOR DELICATESSEN

6502 Superior (kampas E. 45 ir Superior)

Sveikiname visus lietuvius klientus. Būtinai atsilankytį mūsų krautuve ir pareikšti savo pageidavimus, kokių geriausių maisto produktų norėtumėt visad gauti.

Manoma atidaryti specialų lietuviškų delikatesų skyrių ir pardavinėti lietuvių mėgiamus maisto produktus.

Pas mus pirkiausia lietuviška duona, sūriai, ikrai, alus ir vynos.

Telef. EN 1-9142

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų, pirkimu kreipkitės į

Juožą Mikonį,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

JUMS GERI NAMAI

J. P. Mull-Mullolis
6606 Superior Ave.

Whitney. Vienos šeimos 6 kamb., nauja gazo krosnis, geras garažas, erdvus kiemas. \$8,800.

E. 79 — St. Clair. Vienos šeimos 6 kamb., 4 garažai. \$9,800.

E. 74. Į šiaurę nuo Superior, 2 šeimos 6-5. \$14,000.

E. 65 — St. Clair. Vienos šeimos 7 kamb., 3 mieg. ir vonios kamb. žemai, nauja gazo krosnis, pilnas rūsys, labai gerame stovyje. \$10,200. Galima pirkti su nedideliu įmokėjimu.

E. 87 — Kosciuszko. Vienos šeimos 4 mieg., išbaigtas trečias aukštas, nauja gazo krosnis, 2 vonios, Tinka dideli šeimai; ir nesunku perdirbti į 2 šeimų. Garažai. \$12,000.

Sv. Kazimiero par. Vienos šeimos 4 mieg., moderniška virtuvė ir vonia. Kaina buvo \$12,500. Savininkas turi greitai parduoti, dabar prašo \$11,500.

Eddy Rd. — St. Clair. 2 šeimų 5-5, namas gerame stovyje. \$17,900.

E. 170 — St. Clair. Vienos šeimos 6 kamb., garažas. \$11,600.

Giddings. 4 kamb. ir virtuvė žemai, 3 kamb. ir virtuvė viršų, 1½ vonios, 2 garažai, labai gražus ir didelis sklypas (40x182). Nauja gazo krosnis apšildo visą namą. \$9,000.

E. 76 — St. Clair. 2 šeimų 5-5. Iš lauko ir vidaus neseniai išdekoruota. \$14,600.

E. 77 — Korman. 2 šeimų 6-6. mūrinis, nėra garažo. \$17,900.

Bendradarbiai Algimantas Dailidė ir Antanas Gailišius

UT 1-2345 HE 1-8516

Parduodamas namas

vienos šeimos, 8 kamb. 4 k. apacioj, 4 viršų. Vonia. Gazo šildymas. Garažas. Kaina \$11,500. Šaukti: GA 1-4576.

Mes turime sparvuotų pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.
Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINU TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352. Nakties telef.: LI 1-4811.

Dabar pats laikas užsisakyti DIRVĄ!

KA REIŠKIA JĖZUS KRISTUS ŽMOGUI?

Kiekvienas asmuo pripažįsta Jėzų Kristaus istorinį buvimą pasauly, kai jis rašo metų skaičių. Kristaus gyvenimas buvo toks nuostabus, kad žmonės nebuvę patenkinti Jį primti kaip paprastą pranašą arba mokytoją. Nė vienas negyveno kaip Jis, larydamas tik gerą. Nė vienas nemirė kaip Jis, sakdamas apie savo priešus: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką jie daro". Bet kiti numirė už gražius dalykus. Koks buvo Jėzaus skirtingumas?

Visi žmonės, kurie miršta paliečia kapuose. Kapas negalėjo sulaikyti Kristaus. Jo prisikėlimas yra visų svarbiausias faktas, apie kurį liudija verti patikėjimo liudininkai. Jis yra vienintelis išganytojas; esu užtikrintas, kad Jis yra Dievo Sūnus. Jis pats sakė: "Kas klauso mano žodžio ir tiki tam, kurs yra mane siuntęs, tas turi amžinąjį gyvenimą ir nebeina į teismą, bet iš mirties pareina į gyvenimą. (Jono 5:24). Toliau Jis sako, "Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. NĖ VIENAS NEATEINA PAS TĖVĄ, KAI TIK PER MANE" (Jono 14:6). Nė vienas kitas religijos vadovas gali taip patvirtinti. Jis yra gyvas, ir už tai, galime per Jį eiti pas Tėvą. Tik per Jį galime apturėti savo sielos išganyką ir ramybę.

Kodėl man reikia apie tai rašyti? Už tai, draugai, kad mano nuomonėje, mūsų tautiečiams reikia skelbti grynąjį, atgaivinantį Evangelijos žodį. Mes per daug esame girdę apie tikybą ir politines reformas. Grįžkime prie Kristaus ir Jo žodžio. Aš taip rašau už tai, kad myliu Jėzų Kristų, nes Jis pakeitė mano gyvenimą, man suteikė išganyką, ir nebeturiu baimės dėl ateities. Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

CADMIJAUS AKUMULIATORIUS — BATTERY

AUTOMOBILIUI

Europoje naudojamas nuo išradimo dienos — 1905 m. dar tobeveklia. Amerikoje vadinamas amžinu.

Negerda nuo šalčio, karščio, elektros smūgių. Daug kitų gerų savybių. Garantijos laikas neapribotas.

Supažindinimui parduodama paprasta kaina. Skambinkite B. Snarskiui — KE 1-0210 arba rei kalaukite garažuose.

BALTIC SUPPLY CO.,
71 E. 207 St., Euclid 23. O.

Parduoda 6 k. namą

su 3 miegamaisiais, įrengiamas trečias aukštas. Gazo šildymas. Garažas.

524 E. 120 St. MU 1-5132

Šaukti prieš 9 val. ryto arba po 5 val. vakare.

Ieškoma moteris

drauge gyventi su viena moterimi dideliame bute, 7 dol. savaitės nuoma.

Mrs. N. Gerdalis,
459 East 121 St.
Tel. UL 1-2746

GALI JUMS PADETI PERKANT AUTOMOBILĮ IR TUO SUTAUPYTI!

Prieš perkant naują ar geresnę naudotą automobilį, šaukite mane.

Jūs gausite žemiausias finansavimo sąlygas; maždaug \$450 už \$1000 perkant naują mašiną ir 6% perkant naudotą mašiną. skaitant ir gyvybės draudimą.

Šaukite:
Paulina Mozuraitis, agentas
Telefonas SK 1-2183

Lietuvių įmonė.

Atlika namų ir verslo darbus iš lauko ir vidaus.

677 E. 128 St.
Telef.: MU 1-8362

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuve yra 1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vynų, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JUOZO KAMAČIO

naujų batų parduotuvė batų taisymas ir odos pardavimas

12913 St. Clair Ave.

Norintieji kreiptis telefonu šaukit GA 1-7658 tarp 7-9 val. vakaro. Sekmadieniais visą dieną.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PIRKIMAMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N

Du skyriai

6712 Superior Ave.
13515 Euclid Ave.

HE 1-2458
MU 1-8100

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF SILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY JURNACZ CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EN 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynos. Deginė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

751 E. 185 ST. KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KANORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareižiama visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiras, jei galvojame, kad suvi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klubas ir salė.

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujino dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit pataravimų įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdcott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6344. Redaktorius: Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Istorijos dulkes nupūte matom tikrąją Lietuvą

B. PETKONAS

Inteligentų vaikai pirmieji išeina svetimų dievų garbinti. — Lietuvius bajorus palenkė religinė brolybė ir lenkų herbai. — Tikrasis lenkinimo kelias ejo ne per bajoriją, bet per bažnyčią. — Kas lietuvius išvedė į naują laisvės rytą.

II

To meto Lenkija buvo aristokratinė monarchija, bet faktinė valdžia buvo ponų rankose. Lenkų ponija — bajorija buvo pasiekusi gana aukštą kultūros laipsnį. Ji buvo užtekinta susikristalizavusi ir valstybiniai jėgos samonijusi.

Lenkų valdantysis sluoksnius kaip tautos dalis, savo dvasia, gal buvo lietuviams arčiau prie širdies, negu kiti. Mat, kalbėjo slavų kalba, kuri Lietuvos bajorijai daugumoj nebuvo labai svetimta, tuo būdu sudarant sąlygas asmeniškiems ryšiams.

Taigi Lenkijos ir Lietuvos unijos faktas savo praduose gana natūralus ir imponuojantis. Abi pusės iš šios unijos tikėjosi laimėjimų: lenkai tikėjosi sustiprėti grumiantis su rusais bei kryžiuočiais, lietuviai siekė tuo keliu ypač rytų atžvilgiu politinės stabilizacijos, bet labiausia didelių kultūrinių laimėjimų.

Lietuvius ir Lenkijos susivienijimo kelius 17-16 šimtmečiuose reikia laikyti vienu mite išieitimi iš to meto susidariusios būklės. Gal būtų galima į šiuos tam tikro neapdairumo paįrašant atskiras šio vienijimosi sąlygtas, ir padaryti priekaištų pačiam Vytautui už lenkams padarytas perdideles nuolaidas žiūrint mūsų akimis. Prisipažinkim, kad visi šios vienijimosi akcijos užkulisiai mums ne pilnai žinomi, ir to meto dvasia, ypač Lietuvos, mums neatskleis pilnų veidų jau tik dėl išgyventų šimtmečių nuostolių.

Pirmas mūsų daromas priekaištas, kad per uniją mūsų bajorija besiekdama taip sakant Vakarų kultūros sulenkėjo. Ir blogiausia, atitruko nuo savo tautinių kultūros požymių, tuo būdu nuo tautos kamieno. Čia būtų sunku bajorus apkaltinti tam tikru tautiniu apsideidimu. Tai išplaukia iš bendro nutautėjimo dėsnio: aukštesnis kultūros laipsnis veikia į žemesnį imtinai ligi gimtosios kalbos. Ypač tai jautrus pakilęs sluoksnius, kaip pažangusis. Šis dėsnis galioja ir šiandien.

Tik pažiūrėkime, kas dedasi Amerikoje? Kas daugiau pasineša svietimos kultūros linkme? Ar praeičias — beraštis, ar tai vadinamas inteligentas? Atsakymas aiškus — inteligentų vaikai pirmutiniai išeina svetimų dievų garbinti.

Specifiinė to meto mūsų bajorijos nutautėjimo priežastis, tai susidariusi lietuvių ir lenkų bajorų religinė brolybė. Per sąjungą su lenkais ir per dekoravimą Lietuvos bajorus lenkiškais herbais, lietuviai ir lenkai bajorai pasidarė juridinėmis giminėmis. Savaiše suprantama, kad viešose santykiuose buvo pradėta vartoti vyresniojo giminaičio kalba ir ji pamegdžioti. Reikia atminti, kad 14-15 šimtmečiuose, ir net vėliau, tautiniai reikalai buvo kitaip suprantami.

Nors mūsų bajorija kalbėjo lenkiškai, bet save laikė lietuviais, sąmoningai skyrė Lietu-

vos interesus nuo Lenkijos interesus ir dėl jų kovojo.

Mūsų bajorijos tautinė ir valstybinė sąmonė išblėso tik pradėdant 18 šimtmečių, kada abi valstybės susiliejo galutinai vienon "Szespospoliton". Ši "Szespospolita" pagimdė naują sąvoką, kurioje lietuviškiems interesams nebe paliko vietos. Su šia nauja sąvoka išgyveno mūsų bajorija net ligi 20 šimtmečio pradžios ir tuo būdu sudarydama mums sunkumų kuriant Lietuvos nepriklausomybę. Prisiminkim Pilsudskį, želigovskį ir mūsų daugumą dvarininkų.

Pats tikrasis pačios tautos lenkinimo kelias ejo ne per bajoriją, bet per bažnyčią. Ir labai charakteringa, kad mūsų valdovai, pradėdant Vytautą, žiūrėjo į krikščionybę, ypač į tautos su krikščioniją, labai iš formalių pusės. Net pats Lietuvos krikštas daugina panašus į tam tikrą politinį farsą, kaip į rimtas pastangas tanta su krikščionija.

Šiai formaliai krikšto akcijai, praskambėjus, tauta beveik du šimtmečius faktinai paliko stabilizacijai. Aukštą Bažnyčios vadovybę net ligi reformacijos pradžios nematė reikalo padaryti pastangų, kad misijinis žodis būtų skelbiamas gimtąja kalba. Tuo būdu krikščionybė pasidarė taip vadinama lenkų tikyba, kur lenkų kalba pavirto neatskiriama šios "polska viera" dalimi. Ir ne mokyjimas lenkiškai buvo apsielidimas šitai supras to krikščionybės požūriū.

Reikia neužmiršti, kad oficialioji arba rašto kalba Vytauto laikais ir vėliau Lietuvoje buvo gudų kalba, arba geriau sakant gudų-lietuvių kalbos žargonas. Juk net ligi 16 šimtmečio pusės niekam ne į galvą neatėjo bandyti rašyti ir lietuviškai. Niekam turbūt ne prisapnavo, kad bent Lietuvoje dirbantiems dvasiškiams reikia parašyti bent koki sielovados rankvedį.

Tarp to meto Dievo žodžio skelbėjų buvo ir geros valios žmonių, bet ligi 16 šimtmečio ne vienas nedrįso laužyti nusistovėjusios tvarkos bandant ir praščiausius poterių išversti lietuviškai. Reikia šypsotis skai-

tant istorijoj, esą krikšto metu Vytautas su Jogaila buvę verėjais, verčiant žmonėms maldas lietuviškai. Tikrai būtų įdomu, jei rastume kur Vytauto išverstą Tėve mūsų...

Kad reikalas ne taip paprastas buvo lietuviškai perduodant krikščionišką žodį, matome iš pirmųjų lietuviško rašto žodžio pastangų Mažvydo ir Daukšos asmenyse. Šie vyrai tikrai buvo lietuviai ir lietuvių kalbą gerai mokėjo, bet savo raštuose buvo priversti vartoti eiles lenkiškų ar gudų kalbų barbarizmų. Mat, beveik neįmanoma buvo rasti lietuviškų žodžių aukštesnėms krikščioniškomis sąvokoms perduoti.

Ligi reformacijos ir ilgą laiką po jos vyravo bendra nuomonė, kad lietuvių kalba yra perdėm pagoniška ir kaip tokia tinka tik kasdieniniam muzikų susišiojime. Šia kalba krikščioniškas Dievo žodis daugumai tuometinių dvasiškių atrodė kaip šventavystė arba bleivgojimas prieš Dievą.

Gimtosios kalbos puoselėjimas tais amžiais atrodė ne ką geriau ir Vakarų Europoj, pav. Vokietijoje, nes moksline ir rašto kalba buvo lotynų, kurią vėliau pradėjo išstumti prancūzų kalba. Net ligi reformacijos vokiečių kalba buvo bernų ir landsknechtų kalba, bet jokių būdu ne mokyto žmogaus.

Sulenėjimą mūsų bajorijos pirmoje eilėje nereikia laikyti vien unijos padarinys. Šis faktas yra daugiau padarinių epichinės dvasios, negu politinių aplinkybių. Taip pat būtų netikslu kaltinti mūsų bajoriją ir iš dalies lenkus už sąmoningą lietuvių tautos lenkinimą, sakysime kad ir politiniai tikslais.

Šita kylanti pagieža visam lenkiškos kompleksui, variant pavytautinis istorijos lapas, ir viskam kas lenkiška, vėlesniais mūsų romantikos laikais ir net nepriklausomybės metais taip vadinamoji litvomanija plaukia iš kitų šaltinių. Šitas antagonizmas priklauso bendram mūsų tautos priepaudo ir baudžiavos turiniui.

Šita baudžiavinė priepauda, kuri Rytų Eusopoj ypač sunki buvo, per šimtmečius iškasė ne užlyginamą prarają tarp tautos masės kaip prispaustųjų, ir tautos aristokratijos — kaip prispaudėjų. Šitas sąsaras nužymėtas tautos neapykantos jausmas neišsiveržė pas mus spontaniškai revoliucijos, kaip Prancūzijoje, bet jis pagimdė dvasinės revoliucijos akstinus, kurie buvo laidas, ilgai vergavusiems laisvės rytan išieiti. Daug kas pasi-keičė, bet šis neapykantos kompleksas savos žemės dvarui kaip priepaudo siubolui su lenkiškiškai. Reikia šypsotis skai-

pasamonei, nors mes jo ir kraitytumėmės.

Yra ir lenkų tarpe žmonių, ir tarp mūsų pačių, kurie iš šito blestantio antagonizmo nori išieiti mūsų neapykantą visai lenkų tautai. Šis jausmas geram lietuviui yra svietimas. Iš tikrųjų gal mes kartais daugiau senti-

mentų turime lenkų tautai ir jos kultūrai, kaip kad atoro. Pirmutinė mūsų pareiga yra skaityti ir tuos taip vadinamus mūsų sąsiuvinėse nemalonius istorijos lapus. Povytautinė epocha yra geriau paremta patikimais šaltiniais. Ji yra daug išsamesnė, kaip tie migloti Mindaugo ar net vėlesnių, mums taip prie širdies valdovų valdymo laikai.

Ši antroji mūsų istorijos dalis turi net didelės didaktinės vertės kaip visai tautai, taip ir jos atskiriems nariams: Per astra et aspera.

(B. d.)

A. a. Bronės Meginaitės-Klimienės brangiam atminimui

Grijau iš Bronės Klimienės laidotuvių. Numečiau ant Jos karsto, pagal prancūzų gražų paprotį, gėlių, vietoj gniužtės žemės, kaip pas mus Lietuvoje būvo priimta. Ir vis negaliu įsivaizduoti, kad Bronės Klimienės nėra, kad Ji yra mirusi. Ji vis dar stovi akys šviesios, linksmos, graži, su savo nuo eilės metų žilais plaukais, gyva ir judri. O Jos sidabrinis juokas vis dar skamba ausyse.

Jos gyvenimas ne labai linksmas, klijos. Pagimdyma antro vaiką — sunų — Ji sunkiai susėrga džiūva. Per aštuonerius metus beveik neapleidžia sanatorijos. Sveikatai pasitačius, užėmė antras pasaulinis karas. Vokiečiai užima prancūzų Rivierą, kur Ji su šeima gyvena, areštuoja ir išveža Jos mylimą vyrą. Bronės Klimienė palieka su vaikais Egle ir Petru, bei ištikima Emilija. Ji turi dabar ir vyro pareigas eit ir visus gyvenimo sunkumus pati pakelti.

Baigėsi karas. Lietuvą užplūdo bolševikai. Tūkstančiai lietuvių apleidžia savo kraštą bėgdami nuo bolševikų žiaurumų. Bronė Klimienė laukia grįžtant savo vyrą, bet nesulaukia. Ir tik vėliau sužino, kad jį bolševikai išvežė į Sibirą.

Bronės Klimienės nusiminimui nėra ribų, bet Ji kitiems to neparodo, nes žino, kad žmonės apie svetimus vargus nemėgsta klausyti, todėl tarp žmonių Ji stengiasi būti visados linksmas.

Tik po dešimties metų ateina laiminga žinia, kad vyras grįžo iš Sibiro į Lietuvą. Džiaugsmas begalinis, bet kančios dar nesibaigia, nes nuo kalėjimų išskantam ir suvargusiam ligoniui bolševikai neleidžia grįžti pas savo mylimą žmoną.

Dabar Bronė Klimienė kitos minties nei kito rūpesčio neturi, kaip tik padėti vyrui, materialiai-pakietais ir moraliai-laiskais. Ji gyvena tik savo vyrą. Ji, lyg Aldona iš Adomo Mickevičiaus poemos, yra visai jam atsidavusi.

Tik už 49 mylių nuo Londono, yra garsios Cowdray pilies griuvėsiai, kelevius iš svetimų kraštų viliojantieji legendų legendomis.

si, be galo ir be krašto ji mylinčią, herojiškai pakeliant kiekvieną sunkumą, kad palengvintų jo likimą. Bet nūnai, sveikata dėl didelio sielvarto, dėl ilgo laukimo ir kentėjimo neišlaiko. Su begaline vyrui meile širdy, po trumpos operacijos, sulėtę gegužės 12 dieną, 4 val. ryto, pati švelni ir graži, lyg gėlė, miršta.

Jos vyras nujautė nelaimę. Po ilgoko tylėjimo kaip tik Jos mirties dieną patelefonavo. Jam buvo atsakyta, kad žmonos nebėra. Vargšas, net į laidotuves atvykti negalėjo, tik prašė, kad nuo jo būtų daug, labai daug gėlių.

Laidotuves dalyvavo sūnus Petras jr., dukterė Eglė su vyru, ištikima senutė Emilija ir būrelis bičiulių.

Bronė Klimienė, nežiūrint tokių sunkių pergyvenimų, visados buvo giedri ir linksmas, mėgdavo ir pajuokauti. Bet iš kitos pusės mokojo atjausti ir kitų rūpes-

čius. Ji mėgdavo žmones, ypač lietuvius. Visi lietuviai Jai buvo mieli ir malonūs. Ji mėgo susitikti, senus laikus prisiminti. Su kiekvienu Ji rasdavo reikiamą kalbą.

Jos dėdė Tumas-Vaizgantas gražiai perduodavo savo mintis raštu. Bronė Klimienė gi mokėjo gyvai ir vaizdžiai pasakoti aukštaitišką tarmę, kurią labai didžiavosi, apie savo jaunystės ir tų laikų žmonių pergyvenimus, surištus su Lietuvos atkūrimu.

Nepriklausomo gyvenimo prisiiminimai Jai buvo šventi. Lietuvių treminių partinių ginčai Jai buvo visai nesuprantami ir svetimi. Ji buvo begalo humaniška, kiekvieną žmonių silpnę mokojo suprasti ir dovanoti. Ji neturėjo priešių, visi Ją mėgo ir visiems su Ją buvo lengva ir malonu.

Vincenta Lozoraitienė

Lietuvos atstovavimas nenutrūks

(Atkelta iš 1 psl.)

monialuose (tokiu titulu veikias pasiuntinybės vadovas, net ir labai ilgai išbuvęs pareigose, ne tapo pasiuntiniu dekanu, kokių buvo tapę ministeris žadeikis), bet tai nesudaro jokio skirtumo pačiuose atstovavimo reikaluose.

Po kiek laiko mirė ir min. Feldmanis. P. Dinsbergs, tada jau pirmasis sekretorius, vėl atliko tuos pačius formalumus ir vėl laikinai ejo pasiuntinybės reikalų vedėjo pareigas, šį kartą devynis mėnesius, ligi min. Zarinų paskyrė į tas pareigas nuolatinių pareigūnų, ministrų Spekke. Šiuo metu p. Dinsbergs jau yra pakeltas į pasiuntinybės patarėjo laipsnį, tai yra, dabar jis yra tokio paties laipsnio, kaip ir p. Kajeckas.

P. J. Kajeckas formaliai niekad nėra buvęs pasiuntinybės sekretorium Washington. Tokiose pareigose jis yra buvęs Londone, o vėliau buvo pasiuntinybės patarėju Berlyne. Karo metu jis Lietuvos Diplomatinijos šefo buvo perkeltas į pasiuntinybę Washington, kurį laiką į žemesnio (attache) titulo pareigas, o vėliau buvo įteisintas, kaip pasiuntinybės patarėjas. Jis šiuo metu laikinai eina pasiuntinybės reikalų vedėjo pareigas, kadangi tos pareigos jam atitenka automatiškai pagal jo padėtį pasiuntinybėje. Jokios kitos valstybės, kad ir labai galingos ir Lietuvai draugingos, vyriausybės jo tas pareigas neskiria. Ar jis bus pakeltas ir nuolatiniu pasiuntinybės reikalų vedėju, ar tam bus ieškoma kito asmens — tai yra ateities dalykas. Kaip matome iš šio lietuvių pasiuntinybės turėtų precedentų, tie dalykai sprendžiami ne akubomis ir nesąžiningai pavyzdžiais, gėdų giminaičių, kurie susirenka į vėlonas laidotuves domėdamiesi ne tiek vėloniu, kiek jo palikimu.

Dar ir dar kartą įsimintina, kad svarbu šiuo atveju yra tai, kad Lietuvos atstovavimas Washington ne vieną dieną nėra nutrūkęs. O kas tą atstovavimą vykdo ar vykdy, yra tikrai antrinis klausimas. Vis dėlto, jei norima patenkinti smalsumą, tai

bent dėl to klausimo sprendimo procedūros, atrodo, netenka versiti kokiais nors spėliojimais, nes ta procedūra yra žinoma ne tik iš lietuvių turėtų precedentų. Tuoj po min. žadeikio mirties tuo procedūros klausimu pasidomėjo ir amerikiečių laikraštiniškai. Jie nespėjo, o atsiklausė Valstybės Departamento protokolo skyriaus, kurio atsakymą ir paskelbė "New York Times" bei abu Washingtono dienraščiai.

Tas atsakymas skambėjo taip: "Stasys Lozoraitis, head of Lithuania's diplomatic service will name the successor". Tai yra, "Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatinijos šefas, paskirs pėdinį". Min. Lozoraitis apie dvi savaites praleido Washington, kur, kiek tenka patirti, buvo nu-

sistatyta dėl pasiuntinybės reikalų vedimo artimiausiu laiku.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas priėmė šias rezoliucijas

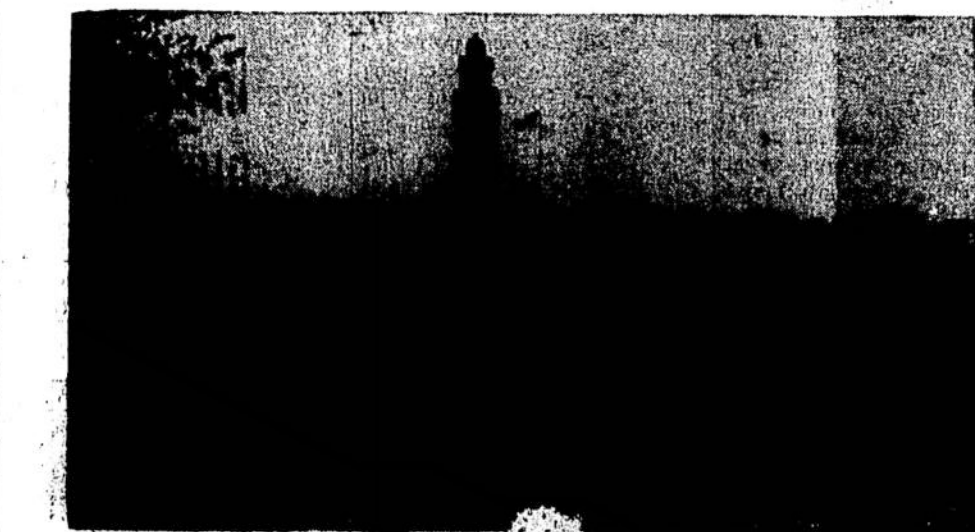
1) ALTS Seimas, apsvaustęs Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą ir Sąjungos dalyvavimą joje, pritaria Sąjungos atstovo Taryboje adv. A. Olio mintims, pareikštoms jo pranešime seimui ir paveda Sąjungos Valdybai formuluoti pasiūlymų, kaip ALT organizacija ir veikimas būtų tikslingiau pritaikyti esamoms Amerikos lietuvių veiklos sąlygoms.

2) ALTS Seimas yra nuomonės, kad ALT Sąjunga, nesilpnindama savarankios iniciatyvos bei reikšimos visuomeninės-kultūrinės veiklos, turėtų sustiprinti savo pozityvų dalyvavimą ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės veikime.

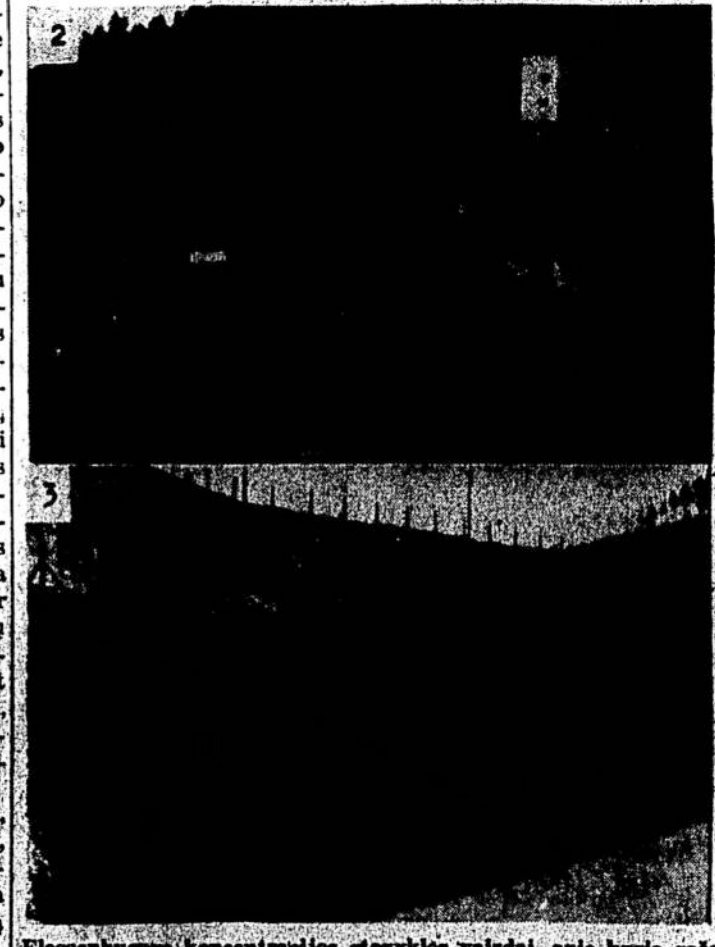
3) Sąjungos Valdyba skatinama baigti spręsti jaunuošenės organizavimo klausimą Sąjungos plėsoje.

4) Pavedama Sąjungos Valdybai sudaryti pradžią metinės ALT Sąjungos šventės tradicijai.

5) ALT Sąjungos Seimas reiškia nuosirdžią padėką Sąjungai draugiškai spaudai už padarytus Sąjungai patarnavimus; drauge seimas paveda Sąjungos valdybai sudaryti atitinkamą komisiją, kuri informuotų spaudą bei radio tarnybas apie Sąjungos veiklą bei užsiėmimus ir rūpinęsi Sąjungos reikalų grynimo viešumoje; šios komisijos pirminkas informacijos tikslu turėtų būti kviečiamas į Sąjungos Valdybos posėdžius.

Kiekvieną šeštadienį, net iki spalio mėn., Grant Lakes Nava Training stovykloje kartosis šia kurinio parodo vaizdas, ruošiantis 50 metų sukakčiai.

Floresbuerge koncentracijos stovyklos vaizdas, apie kurį rašoma Dirvoje rašiny "Antrojo pasaulinio karo pabaiga". Čia žuvo ne tik Canaris, įtakingi vokiečių politikai, bet ir daug lietuvių.